

VEILIG WONEN

**POLITIE
KEURMERK
VEILIG
WONEN®**

**VEILIGHEID
DOOR
SAMENWERKEN**

VOORLICHTINGS- BIJEENKOMST ORGANISEREN

VEILIG WONEN

VOORLICHTINGSBIJEENKOMST ORGANISEREN

Veilig Wonen

door
Daniëlle Ohler

versie
3

Referentie
DO

Utrecht, 24 juni 2015

VEILIGHEID DOOR SAMENWERKEN

Bewoners bewaren de meest waardevolle spullen in hun woning. Sieraden, geld, betaalpasjes en papieren. Soms hebben criminelen het hierop voorzien en proberen daarom op verschillende manieren een woning binnen te komen. Door in te breken, de bewoner te overvallen of door met een smoes (een babbeltruc) binnen te komen.

Als een crimineel je woning binnendringt, heeft dat een enorme impact. Het veiligheidsgevoel van het slachtoffer, maar vaak ook van omwonenden en familie, is aangetast. Bewoners willen weten hoe ze ongewenste personen buiten de deur kunnen houden. Lokale overheid, ouderenbonden en bewonersverenigingen komen aan deze vraag tegemoet, bijvoorbeeld door voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren.

Ben u ook van plan om een voorlichtingsbijeenkomst over veilig wonen te organiseren? In dit stappenplan leest u welke stappen u hiervoor kunt ondernemen. U krijgt praktische tips gebaseerd op de ervaringen van andere professionals, evaluaties van bijeenkomsten en onderzoek naar effectieve voorlichting.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van de tips en informatie nog vragen? Neem dan contact op met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), projectleider Daniëlle Ohler, danielle.ohler@hetccv.nl.

INHOUDSOPGAVE

Voorlichtingsbijeenkomst
organiseren
versie 3
pagina 3/44

1	Orientatie	4
1.1	Doel van de voorlichting	4
1.2	Doelgroep	4
1.3	Onderwerpen	5
1.4	Betrokken organisaties	5
2	Vorbereiding	7
2.1	Uitnodiging	7
2.2	Locatie	7
2.3	Voorlichter	8
2.4	Lokale situatie	8
2.5	Planning	8
2.6	Communicatie	9
2.7	Media	9
3	De bijeenkomst	10
3.1	Programma	10
3.2	Lastige situaties	11
3.3	Evalueren	12
4	Vervolg	13
4.1	Evalueren	13
4.2	Herhalen	13
4.3	Veilig Wonen beleid	14
5	Bijlagen	
	Infosheets met achtergrondinformatie	
	• Checklist Stappenplan • RAAK • Babbeltruc • Aard en omvang woningcriminaliteit • Financiële regelingen voor slachtoffers • Toepasbaarheid kierstandhouders • Werkvormen	
	Formats	
	• Uitnodiging • Persbericht • Evaluatieformulier • Evaluatie verwerkingsformulier • Uitwerking PowerPoint presentatie	

1 ORIENTATIE

In deze stap ziet u meer informatie over het doel en de doelgroep van de voorlichting, onderwerpen die besproken kunnen worden en de organisaties die betrokken kunnen worden in de voorbereiding en uitvoering.

De volgende situaties kunnen de aanleiding vormen om een voorlichtingsbijeenkomst te organiseren:

- De woningcriminaliteit in de gemeente of de buurt stijgt of blijft hardnekkig aanwezig.
- Er is een ernstig incident, zoals een woningoverval, geweest in de buurt.
- De veiligheidsgevoelens van bewoners nemen af, bijvoorbeeld door berichten over woningcriminaliteit in de actualiteit.
- Het kabinet geeft sinds 2012 prioriteit aan de aanpak van woninginbraak en -overvallen; lokaal wordt deze prioriteit overgenomen.

1.1 DOEL VAN DE VOORLICHTING

Het doel van de voorlichting is doorgaans het vergroten van de kennis van de deelnemers over woningcriminaliteit en het voorkomen daarvan. Maar vooral het stimuleren van bewoners tot het nemen van preventieve maatregelen en het veranderen van hun gedrag.

- Door de kennis van bewoners over inbraken, overvallen en babbeltrucs te vergroten, krijgen ze een reëel beeld van het probleem. Op deze manier kunnen bewoners een realistische beoordeling maken hoe de grootte van de kans is dat ze slachtoffer worden (risicoperceptie). Veranderingen in de risicoperceptie kunnen vervolgens leiden tot veranderingen in de angst voor criminaliteit en onveiligheidsgevoelens. Bewustwording is nodig om ervoor te zorgen dat bewoners in actie komen; grote angst zorgt er echter voor dat mensen het idee krijgen dat ze geen controle hebben over de situatie.
- Door voorlichting te geven over preventieve maatregelen, krijgen de bewoners meer kennis over de haalbaarheid en de resultaten van de maatregelen (of ze worden in hun beeld daarvan bevestigd). Hierdoor krijgt men meer vertrouwen in het eigen kunnen en de zelfredzaamheid. Een grote zelfredzaamheid is een belangrijke voorwaarde als men het nemen van preventieve maatregelen wil stimuleren. Door zelfredzaamheid te stimuleren, kunnen onveiligheidsgevoelens afnemen.

In tweede instantie kan het doel van de bijeenkomst zijn om de deelnemers te motiveren om aangifte te doen of aan te sluiten bij lokale projecten (zoals Burgernet), mensen laten kennismaken met lokale veiligheidsprofessionals, of om te peilen wat er speelt bij de bewoners (mits de bijeenkomst interactief is).

Daarnaast kunnen er speciaal voor slachtoffers bijeenkomsten worden georganiseerd om bij te dragen aan de verwerking van een incident. Dergelijke bijeenkomsten hebben nazorg als doel en zullen op een andere manier worden opgezet dan de preventieve bijeenkomsten in dit stappenplan.

1.2 DOELGROEP

Alle bewoners vormen in principe de doelgroep van voorlichting over veilig wonen. Vaak is het niet haalbaar om iedereen een voorlichtingsbijeenkomst aan te bieden, vanwege beperkingen in tijd en budget. In dat geval is het verstandig om een selectie te maken:

- Hotspots: in sommige wijken of buurten zullen er meer inbraken zijn dan in andere. Het is raadzaam met name deze wijkbewoners uit te nodigen voor de voorlichting. Bij overvallen zijn lokaal geen hotspots aan te wijzen, daarvoor komen ze te weinig voor.

- Hotpersons: soms hebben criminelen het op bepaalde groepen gemunt, zoals bewoners met een bedrijf aan huis (vanwege een hoge buitverwachting) of senioren (ook vanwege een hoge buitverwachting en de kwetsbaarheid van deze groep). Deze doelgroepen kunnen gericht uitgenodigd worden.

In ieder geval moet de doelgroep het onderwerp van de voorlichting zelf als een probleem ervaren, wil de voorlichting succesvol zijn.

1.3 ONDERWERPEN

Het is raadzaam om de drie thema's woninginbraak, woningovervallen en babbeltrucs in een voorlichtingsbijeenkomst te combineren. De preventieve maatregelen om een inbraak te voorkomen, helpen bijvoorbeeld om een overval of oplichter buiten de deur te houden. Voorkomen van een babbeltruc, draagt ook bij aan het voorkomen van een woningoverval.

Ter overdenking:

- een woningoverval is een delict met een enorme impact. Verhalen hierover kunnen mensen onbedoeld angst aanjagen. Mochten er weinig tot geen woningovervallen zijn in de buurt of regio, en het onderwerp leeft niet bij de bewoners, vestig dan niet te veel aandacht op het thema. Als bewoners de preventietips voor inbraak en babbeltrucs ter harte nemen, helpt dit ook om overvallers buiten de deur te houden.
- Het is verleidelijk om alle veilig wonen-thema's (bijv. ook brand- en valpreventie en digitale veiligheid) in één bijeenkomst aan te bieden. Op die manier voorkom je weliswaar dat mensen voor ieder thema opnieuw naar een bijeenkomst moeten komen, en is het kostentechnisch aantrekkelijk. Kijk echter uit voor een overvloed aan thema's en informatie. Dat kan demotiverend werken en ervoor zorgen dat deelnemers de informatie minder goed tot zich nemen. Door slechts één thema aan bod te laten komen, voorkom je dat deelnemers een overvloed aan informatie krijgen
- Bewoners maken vaak geen onderscheid naar verschillende vormen van woningcriminaliteit; ze willen weten hoe ze criminelen buiten de deur kunnen houden, of die via een inbraak of via de voordeur binnendringen. Kies daarom voor een combinatie van verschillende thema's die inhoudelijk in elkaars verlengde liggen.

1.4 BETROKKEN ORGANISATIES

- Gemeente: vaak is de gemeente, samen met de politie, de organisator van een voorlichtingsbijeenkomst. Het is raadzaam om de burgemeester of wethouder de opening te laten verzorgen. Dit geeft de bijeenkomst een officiële status. De bewoners zien bovendien dat de gemeente het belangrijk vindt dat er iets aan woningcriminaliteit wordt gedaan. Ook kan de gemeente voor de deelnemers bepaalde beveiligingsproducten (co-)financieren. Denk aan een kierstandhouder, digitale deurspion of extra verlichting.
- Politie: vaak in de persoon van de wijkagent. De wijkagent kan de voorlichter zijn. Zorg er in ieder geval voor dat de wijkagent aanwezig is bij de bijeenkomst. Hij of zij kan de tips en informatie op een later moment nog eens onder de aandacht brengen bij de wijkbewoners.
- Woningcorporatie: tijdens de voorlichting worden allerlei beveiligingsmaatregelen besproken, zoals sloten of kierstandhouders. Bij huurwoningen mogen bewoners die niet altijd zelf bevestigen. Stem vooraf af met de corporatie wat bewoners wel en wat niet zelf mogen doen. Of zorg ervoor dat er iemand van de corporatie bij de bijeenkomst aanwezig is om een en ander toe te lichten. De corporatie is verantwoordelijk voor de veiligheid van de woningen en complexen die ze beheren. Grootschalige investeringen zullen moeilijker realiseerbaar zijn in tijden van crisis. Kleinere gebaren, zoals hulp bieden bij de montage van bepaalde producten of (co-)financiering van producten of advisering over woningbeveiliging, mogelijk wel.

- Lokale ouderenbonden en welzijnsorganisaties: deze organisaties kunnen helpen met de organisatie en promotie van de bijeenkomst, indien deze voor senioren bedoeld is. Ook hebben ze een signaleringsfunctie. Zij kunnen een beeld schetsen wat er lokaal leeft bij de doelgroep. Hier kunt u met de voorlichting op inspelen. Tot slot kunnen deze organisaties, na de bijeenkomst, hun leden of klanten nog eens wijzen op de tips en informatie die zijn gegeven. Herhaling van informatie is een belangrijke voorwaarde voor een doeltreffende bijeenkomst.
- Bank: u kunt ervoor kiezen om iemand van een lokaal of regionaal bankkantoor uit te nodigen om aanwezig te zijn, in geval van vragen over veiligheid bij pinnen, etc.
- Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) erkende beveiligingsbedrijven of bouwmarkten uit de buurt: mogelijk kunt u een kortingsactie regelen met deze bedrijven zodat deelnemers aan de bijeenkomst tegen een aantrekkelijk tarief beveiligingsproducten kunnen aanschaffen. Ook kan een PKVW erkend bedrijf na de bijeenkomst bij de deelnemers langsgaan voor advies-op-maat over beveiligingsproducten.

2 VOORBEREIDING

Een goede voorbereiding is belangrijk voor een succesvolle bijeenkomst. Hieronder ziet u meer informatie en tips voor de uitnodigingsstrategie, locatie, de voorlichter, je aanpassen aan de lokale situatie, planning en communicatie rond de bijeenkomst.

2.1 UITNODIGING

De beste strategie voor een grote opkomst, is een brief van de burgemeester waarin de bewoners persoonlijk worden uitgenodigd voor de bijeenkomst. Het reactiepercentage kan behoorlijk verschillen. Houd er rekening mee dat minimaal 10% van het totaal aantal aangeschreven huishoudens zich aanmeldt voor de bijeenkomst.

Mocht het niet haalbaar zijn om alle bewoners in de gemeente uit te nodigen voor de bijeenkomst, maak dan een selectie naar plaats of persoon (zie ook paragraaf 1.2 'doelgroep'). Wilt u wel iedere bewoner op de hoogte stellen van de bijeenkomst, dan kunt u een maximum aantal deelnemers bepalen. Wie het eerst komt, wie het eerst maalt. In de bijlage met formats staat het *format voor een uitnodiging*.

Tips voor een hogere opkomst:

- Zorg voor een cadeautje of kortingsactie gekoppeld aan deelname: bijvoorbeeld een gratis kierstandhouder of digitale deurspion, korting bij de lokale bouwmarkt, gratis advies door een erkend PKVW beveiligingsbedrijf, etc.
- Zorg voor een persoonlijke uitnodiging, ondertekend door de burgemeester.
- Sluit aan bij bestaande bijeenkomsten van de doelgroep.

Ter overdenking:

Hoe groter het publiek, hoe lastiger het is om interactie te creëren met het publiek. Hoe minder interactie en discussie, hoe moeilijker de boodschap blijft hangen. Voor een interactieve bijeenkomst zijn max. 50 á 60 deelnemers een mooi aantal. Daarnaast kunt u het (oudere) publiek erop attenderen dat zij één familielid/verzorger kunnen meenemen, zodat zij ook op de hoogte zijn van de informatie en erop kunnen toezien dat er wat mee wordt gedaan.

2.2 LOCATIE

Kies voor een locatie die bekend is bij de doelgroep, bijvoorbeeld het gemeentehuis. Wanneer u in een hotspot wijk de bijeenkomst organiseert, kies dan voor een locatie in die wijk. Mocht u een bijeenkomst voor ouderen organiseren, dan zou u een verzorgingscentrum als locatie kunnen kiezen.

Kijk of u kunt aansluiten bij bestaande bijeenkomsten of momenten waar veel bewoners bij elkaar zijn, bijvoorbeeld bij bijeenkomsten van ouderenbonden, bewonersverenigingen, etc.

Zorg voor voldoende ondersteunende middelen op locatie, afhankelijk van het programma waarvoor gekozen wordt (zie 'programma'). Doorgaans zijn nodig: een laptop, beamer en scherm, geluid (versterking en geluidsboxen) en een goede belichting. Denk ook aan voldoende stoelen en catering.

2.3 VOORLICHTER

Het succes van de bijeenkomst hangt voor een groot deel af van de vaardigheden en kwaliteiten van de voorlichter. Een goede selectie is dus van belang. Een voorlichter moet minimaal de volgende ervaring en vaardigheden in huis hebben:

- Goede presentatievaardigheden.
- Goede discussie begeleidingsvaardigheden.
- In staat om het publiek bij het onderwerp te betrekken (interactie).
- In staat om overtuigend en op een positieve manier (met humor) de boodschap over te brengen.
- Ervaring met spreken voor groepen volwassenen.
- Ervaring met de specifieke doelgroep, of in staat om het taalgebruik en de toon aan te passen aan de doelgroep.

In de praktijk nemen wijkagenten vaak de rol van voorlichter op zich. Een gedegen voorbereiding en training is van belang.

Daarnaast zijn er diverse organisaties die voorlichters aanbieden op gebied van veilig wonen:

- Ouderenbonden (zoals de Unie KBO): vrijwilligers van deze bonden zijn getraind om senioren (55 jaar en ouder) voor te lichten over veilig wonen (woningovervallen, inbraak en babbeltrucs). Deze voorlichting is vaak gratis of alleen de onkosten van de voorlichter moeten worden betaald. Meer informatie: [Unie KBO](#)
- Bedrijven en stichtingen: daarnaast zijn er verschillende vormen van betaalde voorlichtingsbijeenkomsten.
 - o Voorlichting over woningcriminaliteit in het algemeen:
 - o Het Beveiligingscentrum: www.hetbeveiligingscentrum.nl
 - o Veiligheid Adviesbureau Verkerk: www.vaverkerk.nl
 - o Inbraakproof: www.inbraakproof.nl
 - o Voorlichting door ervaringsdeskundigen (ex-inbreker):
 - o Stichting veiligheid en preventie: www.veiligheid-preventie.nl/voorlichtingavond.

2.4 LOKALE SITUATIE

Het is raadzaam om als voorlichter en/of organisator voorafgaand aan de bijeenkomst rond te lopen in de wijk waar de deelnemers vandaan komen. U krijgt dan een beeld van de bewoners en hun gedrag op gebied van veiligheid. 'Onvoorzichtig gedrag' zoals ramen die wijd open staan of deuren die zomaar worden geopend voor onbekende personen, kan verwerkt worden in de voorlichting. Maak bijvoorbeeld foto's van deze situaties. Voor een wijk met voornamelijk rijtjeshuizen zijn andere tips van toepassing dan een wijk met portiekflats. Pas de voorlichting hierop aan. Vraag bovendien bij de politie wat de meest gebruikte modus operandi (inbraaktechnieken) zijn in de gemeente en de meest recente lokale cijfers over woningcriminaliteit. Gebruik deze lokale informatie om een bijeenkomst op maat te ontwikkelen.

2.5 PLANNING

Inbrekers, overvallers en oplichters werken graag tijdens de donkere maanden en aan het begin van de zomer. In de donkere maanden kunnen ze het meest ongezien te werk gaan en aan de onverlichte woningen is goed te zien dat de bewoners niet thuis zijn. U kunt ervoor kiezen om aan het begin van deze donkere maanden, bijvoorbeeld in september of oktober, een bijeenkomst te organiseren. In de zomerperiode staan meer ramen op en gaan bewoners op vakantie; een bijeenkomst aan het begin van de zomer zou een goede gelegenheid zijn.

Zo zijn de deelnemers op tijd geïnformeerd over de mogelijkheden voor beveiliging en veilig gedrag. Of u kunt na een incident er voor kiezen om de voorlichting te plannen, vanwege de onveiligheidsgevoelens van de bewoners.

Plan de bijeenkomst liefst in de middag of avond. Een avondprogramma is te adviseren als u ook werkende bewoners wilt uitnodigen. Voor senioren kan de avond echter ontmoedigend werken; zij zijn liever niet laat op straat. Een bijeenkomst voor 65 jaar en ouder kan het beste in de middaguren worden gepland.

Zorg ervoor dat de bijeenkomst niet langer dan twee uur duurt (bijvoorbeeld twee keer 45 minuten, met een pauze). Als de bijeenkomst veel langer duurt, wordt het lastiger voor mensen om de aandacht erbij te houden.

2.6 COMMUNICATIE

Er zijn verschillende manieren om de bijeenkomst te promoten en de informatie en tips uit de bijeenkomst bij een breder publiek onder de aandacht te brengen.

U kunt de voorlichtingsbijeenkomst aankondigen in de lokale media (lokale krant, lokale tv en radio). Achteraf brengt u via dezelfde weg verslag uit over de bijeenkomst door middel van een artikel, zodat ook de bewoners die niet aanwezig waren op de hoogte zijn. Vertel over de opkomst en de tips die gegeven zijn. U kunt een deelnemer interviewen over zijn of haar indrukken. Naast de lokale media kan ook de wijkagent een rol spelen in de aankondiging van de voorlichtingsbijeenkomst. Hij of zij kan de bewoners erop attenderen of flyers verspreiden.

U hoeft het niet bij één artikel te laten; u kunt ook een themanieuwsbrief ontwikkelen die periodiek verschijnt. Hierin kunt u een serie aan artikelen plaatsen, bijvoorbeeld:

- De burgemeester die een kierstandhouder of deurspion monteert bij een bewoner.
- Een interview met een deelnemer een maand later (wat heeft u met de tips gedaan?).
- Een flyer of sticker met de belangrijkste tips. Deze kan de bewoner thuis op een handig plek plaatsen (bijvoorbeeld bij de voordeur).
- Een artikel over veilig wonen dat het CCV om de maand aanbiedt via de Politiekeurmerk Veilig Wonen nieuwsbrief en de website www.politiekeurmerk.nl
- Een alternatief voor een artikel is een film. Film de bijeenkomst en plaats fragmenten (na toestemming) op de website van de organisator. Sommige verzorgingshuizen en openbare gelegenheden, zoals het gemeentehuis, hebben centraal geplaatste beeldschermen. Hier kunt u beelden van de bijeenkomst laten zien, aangevuld met de belangrijkste tips die zijn gegeven.

Het publiek, en andere bewoners, worden zo herhaaldelijk herinnerd aan de bijeenkomst. Dit vergroot de kans dat de bewoners de tips gaan toepassen. Meer tips ziet u op de website van het CCV in het [dossier woninginbraak](#).

2.7 MEDIA

Er zijn diverse overwegingen om al dan niet lokale of regionale media uit te nodigen bij uw voorlichtingsbijeenkomst. Als de media informatie over veilig wonen geven, bereikt u een bredere doelgroep dan het deelnemende publiek alleen. Als er media aanwezig zijn, kunnen mensen zich echter minder vrij voelen om over hun eigen ervaringen te vertellen. Als het uw bedoeling is om de ervaringen van het publiek uitgebreid aan bod te laten komen, dan is het verstandig om een veilige sfeer te creëren zonder media. In dat geval kunt u zelf een nieuwsbericht sturen naar de lokale/regionale media met meer informatie. Wilt u toch media uitnodigen voor de voorlichtingsbijeenkomst, dan ziet u in de bijlage met formats een *format voor een persbericht* om de bijeenkomst aan te kondigen.

3 DE BIJEENKOMST

In deze stap ziet u meer informatie over het programma van de bijeenkomst, inclusief een voorbeeld en de uitwerking ervan. Ook worden een paar lastige situaties besproken die u kunt tegenkomen en hoe u hiermee omgaat. Bovendien komt het evalueren van de bijeenkomst aan bod.

De belangrijkste ingrediënten voor een succesvolle bijeenkomst zijn:

- De informatie in de voorlichting moet qua taalgebruik, toon, opzet en inhoud aansluiten bij de doelgroep. Dit zorgt voor herkenning en betrokkenheid, waardoor de informatie sneller begrepen en opgenomen wordt.
- Besteed tijdens de bijeenkomst meer aandacht aan de oplossing, dan aan het probleem. De schets van het probleem is enkel nodig om mensen het belang van preventieve maatregelen te laten zien. Formuleer de boodschap van de bijeenkomst positief: laat zien dat de bewoners zelf veel kunnen doen om problemen te voorkomen.
- Zorg voor interactie met de deelnemers. Dit vergroot de impact van de bijeenkomst. In de bijlage met infosheets ziet u *de infosheet 'werkvormen'* met diverse manieren om de betrokkenheid van de deelnemers bij de bijeenkomst te vergroten.

3.1 PROGRAMMA

Begin de voorlichting met een realistisch beeld van het probleem op lokaal niveau. Hiervoor moeten lokale cijfers over inbraken en overvallen achterhaald worden en vergeleken worden met regionale of landelijke cijfers van het probleem. In de bijlage met infosheets staat *de infosheet aard en omvang woningcriminaliteit* met meer informatie over de definitie van, en cijfers over, inbraken, overvallen en babbeltrucs, evenals een aantal naslagwerken.

De probleemschets zorgt ervoor dat een deelnemer een goede inschatting kan maken van de kans dat hij of zij slachtoffer wordt van zo'n misdrijf. Overdrijf het probleem niet; sterke verhalen over inbraken of overvallen die uit de hand lopen, zullen vooral bijdragen aan angstgevoelens. Angstgevoelens kunnen demotiverend werken, terwijl het juist de bedoeling is dat mensen het gevoel en het vertrouwen krijgen dat ze zelf veel kunnen doen om woningcriminaliteit te voorkomen. In het tweede deel van de bijeenkomst krijgen ze hierover concrete tips en handvatten.

Zorg dat er informatiemateriaal beschikbaar is, zoals folders en flyers. De deelnemers kunnen het informatiemateriaal na afloop mee naar huis nemen. Zo kunnen ze alle tips nog eens rustig nalezen en de informatie eventueel delen met familieleden/verzorgers en bureaus.

Hieronder staat een voorbeeldprogramma. Dit programma is als basis gebruikt voor de *voorbeeld PowerPoint presentatie*, inclusief *uitwerking*, die u in de bijlage met formats aantreft. Dit is één van de manieren om het programma op te bouwen.

Programma (voorbeeld)

19:00 uur	Inloop
19:30 uur	Welkom en introductie door de burgemeester
19:45 uur	Start presentatie door voorlichter <i>Wat is een woningoverval, inbraak en babbeltruc? Hoe vaak komt het voor (lokaal / regionaal / landelijk)? Hoe gaat een overval, inbraak of babbeltruc in zijn werk? Incl. vragen en discussie.</i>
20:15 uur	Pauze
20:30 uur	Vervolg <i>Wat kunt u zelf doen? Veilig gedrag in huis en beveiliging van uw woning. Inclusief vragen en discussie.</i>
21:15 uur	Afsluiting, materiaal uitdelen om na te lezen, napraten

3.2 LASTIGE SITUATIES

In iedere bijeenkomst kan iets onverwachts gebeuren. Een bewoner die zich uitgesproken negatief opstelt, iemand die emotioneel wordt, deelnemers die niet te prikkelen zijn tot interactie, etc. Hieronder staan een paar situaties en suggesties hoe u met deze situaties kunt omgaan.

Emotionele deelnemers

Een toelichting op een inbraak of overval kan bij deelnemers bepaalde herinneringen oproepen, waardoor ze emotioneel worden. Of iemand vertelt uit zichzelf over een eigen ervaring, en wordt door emoties overvallen. Geef deze persoon kort de kans om zijn emotie te uiten. Vertel hoe vervelend u het vindt dat hem dit is overkomen. Geef aan dat u hoopt dat hij in de voorlichting informatie en tips krijgt die helpt om het veiligheidsgevoel in huis te verbeteren, al realiseert u zich hoe moeilijk dat kan zijn. Sta tijdens de voorlichting niet te lang stil bij het voorval.

Negatieve sfeer

De ene deelnemer zal negatiever tegenover de voorlichting staan dan de ander. Er wordt wellicht negatief gereageerd op de gemeente of politie ('die doen nooit iets') of de tips worden met argwaan behandeld ('dat werkt toch niet'). Geef deelnemers de ruimte om hun twijfels en kritiek te uiten (daardoor houdt je het verhaal reëel), en geef ook toe dat het soms best lastig kan zijn om informatie toe te passen. Vraag echter ook om positieve ervaringen; wie heeft goede ervaringen met de tips? Of neem zelf een casus mee uit de wijk of gemeente waarin de situatie naar tevredenheid werd opgelost. Zet altijd een positief voorbeeld tegenover een negatieve reactie. Laat het publiek meedenken hoe een schijnbaar lastig probleem op een creatieve manier opgelost kan worden. Betrek daarbij ook de aanwezige organisaties.

Vragen waarop u het antwoord niet weet

Het kan voorkomen dat u geen antwoord heeft op een vraag. Bijvoorbeeld omdat het over een heel ander onderwerp gaat, of omdat het een specialistische vraag is. Als de vraag gaat over een heel ander onderwerp dan die in de voorlichting, geef dit dan duidelijk aan en verwijs zo mogelijk naar instanties waar de vrager terecht kan. Bij een specialistische vraag kunt u aanbieden om een en ander uit te zoeken voor de vrager, of verwijs naar een specialist op dat vlak, die wellicht aanwezig is. U kunt de vrager ook altijd aanbieden om na afloop van de bijeenkomst nog even in te gaan op het verzoek.

Passief publiek

Het kan eng zijn voor het publiek om als eerste te reageren op vragen van de voorlichter of om mee te doen aan een discussie. Of een paar personen voeren de boventoon in de discussie, terwijl de rest zijn mond houdt. In de *infosheet werkvormen*, in de bijlage met infosheets, staan voorbeelden hoe u het publiek kunt

activeren. U kunt het actieniveau van de bijeenkomst stap voor stap opbouwen. Vraag mensen bijvoorbeeld eerst om alleen handen op te steken naar aanleiding van een vraag ('wie van u woont in een flat? Wie woont in een rijtjeshuis?'). Dit verlaagt de drempel voor de deelnemers om bij een volgende vraag actiever te reageren en hun stem te laten horen.

3.3 EVALUEREN

Het is belangrijk om te achterhalen wat het publiek vond van de bijeenkomst en wat ze met de tips en informatie gaan doen. Kortom: u wilt weten of u het doel van de bijeenkomst bereikt. Direct na de bijeenkomst kunt u de deelnemers een evaluatieformulier laten invullen. Een *format voor een evaluatieformulier* ziet u in de bijlage met formats. De deelnemers vullen het formulier ter plekke in, en leveren het in bij de organisator.

4 VERVOLG

De nazorg na een voorlichtingsbijeenkomst is even belangrijk als de voorbereiding. Een goede nazorg zorgt ervoor dat de deelnemers op de langere termijn terugdenken aan de tips en informatie die ze hebben gekregen. Dit vergroot de kans dat ze de tips gaan toepassen. Een goede evaluatie, herhalen van de informatie en uitvoeren van andere maatregelen rond veilig wonen dragen hiertoe bij.

4.1 EVALUEREN

Na een maand kunt u de deelnemers (of een steekproef onder hen) nabellen om nog eens te vragen wat ze van de bijeenkomst vonden, en wat ze met de informatie hebben gedaan. Zo komt u erachter of de bijeenkomst ook op langere termijn zijn doel bereikt.

In het *format evaluatieformulier* in de bijlage met formats staat de vraag ‘wat gaat u concreet doen met de informatie en tips’. Het antwoord kan de opening vormen voor een vervolg evaluatiegesprek: ‘is het u gelukt om de actie uit te voeren? Zo ja, wat heeft u gedaan? Zo nee, wat zat er tegen? Heeft u wellicht nog vragen naar aanleiding van de bijeenkomst?’ etc.

Alle deelnemers of een steekproef nabellen, is zeer nuttig, maar kan arbeidsintensief zijn. U kunt een stagiaire aantrekken om de evaluatie, inclusief het nabellen, uit te voeren als onderdeel van hun studie communicatie of integrale veiligheidskunde. Een andere manier is om de wijkagent bij enkele bewoners aan te laten bellen en te informeren hoe het gaat en wat ze met de informatie hebben gedaan. In dit contact kan de informatie weer worden herhaald van de bijeenkomst, *punt 4.2*.

4.2 HERHALEN

Herhaling is belangrijk om geleerde kennis vast te houden of bestaande kennis op te frissen. Ook vergroot het de kans dat deelnemers de tips daadwerkelijk thuis gaan toepassen. Geef de deelnemers geheugensteuntjes mee naar huis zodat ze later nog eens aan de bijeenkomst herinnerd worden, of laat de tips en informatie door diverse lokale professionals na de bijeenkomst herhalen.

Hieronder ziet u een paar voorbeelden uit de praktijk:

- Stel kierstandhouders, digitale deurspionnen of andere beveiligingsproducten beschikbaar voor het aanwezige publiek. Zorg voor voldoende hulp bij de montage van deze producten, zeker bij alleenstaande en/of oudere bewoners. Lokale klussendiensten, buurtpreventieteams of ouderenorganisaties kunnen wellicht monteurs ter beschikking stellen. Zorg voor betrouwbare personen. Let er ook op dat er goede voorlichting wordt gegeven over het gebruik van de producten.
- Bezorg twee weken na de bijeenkomst een folder of flyer bij de deelnemers (en eventueel breder in de gemeente) waarin de gegevens tips en informatie nog eens worden herhaald.
- Zorg voor een preventieadviseur van een erkend PKVW beveiligingsbedrijf die advies op maat geeft over de beste woningbeveiliging. Stel eventueel een subsidieregeling beschikbaar voor bewoners om de beveiligingsmiddelen te financieren.
- Deelnemers kunnen de behoefte hebben om thuis te oefenen met bepaalde vaardigheden, zoals succesvol de smoezen van een oplichter aan de voordeur weerstaan, rustig blijven als een overvaller in huis staat, of door de ogen van een inbreker naar je eigen huis kijken. Door te oefenen, vergroot je de kans dat tips in de praktijk worden toegepast. Eén bewoner kan zijn of haar huis ter beschikking stellen om te oefenen met bewoners uit de straat of buurt. Huur hiervoor een professionele trainer in.

- Sommige organisaties en professionals, zoals thuiszorg, woningbeheer, de wijkagent en de buurtregisseur, komen vaker met bewoners in contact. Vraag hen om na de bijeenkomst diverse keren de tips te herhalen als zij buurtbewoners ontmoeten.

4.3 VEILIG WONEN BELEID

De meeste gemeenten of politie organiseren een voorlichtingsbijeenkomst als onderdeel van het lokale beleid op gebied van Veilig Wonen. Voorlichting alleen is niet genoeg om woningcriminaliteit te voorkomen. Hieronder ziet u voorbeelden van andere gemeenten en hun beleid op veilig wonen. Zij richten zich op het beveiligen van woningen, het (aan)pakken van de daders en het bevorderen van burgerparticipatie.

Beveiligen

Sommige gemeenten stimuleren bewoners om hun koopwoning te beveiligen volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen door een gedeelte van de kosten van het PKVW-erkende beveiligingsbedrijf te vergoeden.

Huurders zijn afhankelijk van hun woningcorporatie om op korte termijn essentiële onderdelen te beveiligen die een zwakke schakel vormen in de beveiliging. Sommige corporaties doen dat gratis, andere berekenen bijvoorbeeld drie euro huurverhoging per maand als de woning is beveiligd volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen. De bewoners kunnen dan korting op hun inboedelverzekering aanvragen bij hun verzekeringsmaatschappij. In Breda heeft woningcorporatie WonenBreda de gewoonte om tijdens groot onderhoud woningen uit te rusten met het PKVW. Dit kan natuurlijk ook vanuit de gemeente worden gestimuleerd. Het CCV volgde en filmde dit project, klik [hier](#) voor het filmpje.

Aanpakken van daders

Woninginbrekers die niet geneigd zijn hun leven te beteren, krijgen in sommige gemeenten een persoonsgerichte aanpak en een gedwongen hulpverleningstraject. In Amsterdam krijgt dit vorm door middel van de [Top600-aanpak](#).

Burgerparticipatie

Twee voorbeelden van het stimuleren van burgerparticipatie zijn de projecten Waaks en Burgernet:

- Waaks: hondenbezitters lopen vaak buiten en zijn zo de ogen en oren van de buurt. Zij herkennen vaak sneller dan andere bewoners afwijkende omstandigheden. Met het project Waaks benaderen gemeenten hondenbezitters met de vraag om verdachte of risicovolle situaties aan gemeente of politie door te geven.
- Burgernet is een telefonisch netwerk van inwoners en medewerkers van bedrijven in een gemeente. Politie en gemeente kunnen dit netwerk inzetten bij bijvoorbeeld een vermissing of woninginbraak. De politie verstuurt een oproep naar alle deelnemers van Burgernet in een bepaald gebied met het doel een persoon of dader op te sporen.

Meer informatie

- Meer informatie en voorbeelden van beleid staan in het [dossier woninginbraak](#) op de CCV-website www.hetccv.nl/woninginbraak → *maak uw integraal plan tegen woninginbraak*.
- Neem ook eens een kijkje in de [database overvalpreventie](#) van het CCV. Daarin staan specifieke maatregelen voor de preventie van woningovervallen.

Heeft u na het lezen van de tips en informatie nog vragen? Neem dan contact op met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), projectleider Daniëlle Ohler, danielle.ohler@hetccv.nl.

5 BIJLAGEN

5.1 Infosheets met achtergrondinformatie

Checklist stappenplan

Een goede voorbereiding is belangrijk voor een succesvolle bijeenkomst. Met deze checklist kunt u nagaan of u aan alles heeft gedacht in de voorbereidende fase.

Wanneer	Wat	Materialen
6-4 weken van tevoren	☐ Lijst maken met betrokken personen en organisaties ☐ Agenda's afstemmen ☐ Datum, tijd en locatie bepalen ☐ Tijd reserveren in agenda burgemeester en andere betrokkenen ☐ Locatie vastleggen ☐ Genodigden selecteren	
4-2 weken van tevoren	☐ Uitnodigingen versturen ☐ Communicatie/PR rond bijeenkomst (persbericht, nieuwsbrieven, social media, etc.) ☐ Eventueel externe voorlichter brieven ☐ Rolverdeling van verschillende sprekers afstemmen (burgemeester, voorlichter, eventueel anderen) ☐ PowerPoint presentatie maken / aanvullen ☐ Promotiematerialen aanvragen c.q. maken	☐ Uitnodigingen ☐ PowerPoint presentatie ☐ Promotiematerialen (folders, flyers, etc.)
2-1 week van tevoren	☐ Speech burgemeester voorbereiden ☐ Voorlichtingsmateriaal verzamelen ☐ Evaluatieformulier verzorgen	☐ Evaluatieformulier
net voor bijeenkomst	☐ Locatie in orde maken (tafels, stoelen, etc.) ☐ Catering klaar zetten ☐ Audiovisuele apparatuur checken ☐ Foldermateriaal klaar leggen ☐ Evaluatieformulieren en pennen klaar leggen	☐ Catering ☐ Laptop ☐ Beamer ☐ Scherm ☐ Power Point presentatie ☐ Geluidsversterking ☐ Voorlichtingsmateriaal ☐ Evaluatieformulieren en pennen
Na de bijeenkomst	☐ Evalueren - nabellen 'Hoe ervaren, wat met de informatie gedaan?' ☐ Herhalen	☐ Vrijwilligers, stagiaires ☐ Familie, burens, wijkagent, enz.

RAAK tijdens een (woning)overval

Het RAAK-principe vormt een belangrijk onderdeel in de voorlichting over woningovervallen. Soms kan het lastig zijn om mensen te overtuigen van het RAAK-principe. Deze infosheet kan daarbij helpen.

RAAK tijdens een overval

Mocht het misgaan en er wordt een (woning)overval gepleegd, dat is de veiligheid van het slachtoffer het meest belangrijk. Daarom adviseert de politie om het RAAK-principe toe te passen tijdens een overval. RAAK staat voor de eerste letters van de volgende vier tips:

1. **R**ustig blijven.
2. **A**ccepteren: accepteer wat wordt gezegd en gevraagd en volg bevelen snel en kalm op.
3. **A**fgeven: Geef het geld en/of de goederen af waar om wordt gevraagd.
4. **K**ijken: Kijk goed maar voorzichtig naar de dader(s). Probeer een signalement van de dader(s) te onthouden voor de politie (gezicht, postuur, spraak/accent, kleur en type kleding, littekens en tatoeages).

RAAK in de praktijk

Op papier ziet het er eenvoudig uit, om rustig te blijven tijdens een overval en te doen wat gevraagd wordt. Op het moment dat een overvaller voor de deur staat, is het een ander verhaal. Het is lastig in te schatten hoe een mens reageert op het moment dat hij overvallen wordt. In de detailhandel en horeca wordt daarom (met een acteur) geoefend, zodat mensen weten wat het is om overvallen te worden en RAAK toe te passen.

Voor een bewoner is het echter lastig om realistisch te oefenen met RAAK. Evengoed is het belangrijk dat bewoners het RAAK-principe kennen, erover nadenken en in zich opnemen zodat ze zich ervan bewust zijn. Dat vergroot de kans dat mensen daadwerkelijk rustig kunnen blijven tijdens een overval.

RAAK helpt het slachtoffer

‘Als ik een overvaller in huis heb, krijgt hij niks van me’. ‘Hij kan een pak rammel krijgen; ik zet vast een stok bij de deur’. Dat is vaak de eerste reactie van mensen als ze horen over RAAK. De twee A’s, van Accepteren en Afgeven, kunnen op het eerste gezicht onrechtvaardig overkomen. “Een crimineel dringt mijn huis binnen, en dan wordt ook nog verwacht dat ik rustig mijn spullen afgeef? Dat nooit!”

Een overval is één van de zwaarste vormen van criminaliteit. De politie adviseert het RAAK-principe niet om het daders gemakkelijk te maken, maar om voor de veiligheid van het slachtoffer te zorgen. Een overvaller wil zo snel en onopvallend mogelijk weg, met de buit. Wanneer dit niet lukt, bijvoorbeeld als het slachtoffer niet meewerkt, gaat schreeuwen of de tegenaanval inzet, dan gebruiken de meeste overvallers geweld, zodat hij toch krijgt wat hij wil. Het slachtoffer wordt vastgebonden, opgesloten, bedreigd met een vuurwapen of in elkaar geslagen. Een ingrijpende ervaring. Door het geweld tijdens een overval hebben slachtoffers nog extra lang last van psychische en lichamelijke klachten. Meer dan van het kwijt zijn van het gestolen geld of juwelen. Rustig blijven, Accepteren en Afgeven zorgen ervoor dat de overvaller(s) zo snel mogelijk en met zo min mogelijk schade de woning verlaat.

RAAK helpt de politie

RAAK vergroot niet alleen de veiligheid van het slachtoffer tijdens een overval, maar helpt ook de politie bij de opsporing. De K, van Kijken, zorgt voor een signalement. Het is niet verstandig om de dader(s) uitgebreid aan te staren; dat kan de agressie van de dader vergroten. Probeer wel opvallende kenmerken van de dader(s) bewust op te nemen. Zoals een opvallende neus, een accent, een litteken, een opvallend postuur, een auto of scooter etc.

Daarom: RAAK!

Babbeltrucs

In deze infosheet staat meer informatie over en voorbeelden van de babbeltruc. Ook worden tips gegeven hoe om te gaan met oplichters die een babbeltruc gebruiken. De meeste mensen hebben goede bedoelingen, maar het is altijd verstandig om voorzichtig te zijn als er een onbekende voor de deur staat.

Het komt voor dat er personen met slechte bedoelingen zijn die met een 'babbeltruc' - eigenlijk een ander woord voor smoes - willen binnen komen bij een bewoner in huis. Bijvoorbeeld door zich anders voor te doen of een zielig verhaal te vertellen. Dit alles om binnen te komen en stiekem geld en andere kostbaarheden te stelen. Als de dader de bewoner bij de deur bedreigt of met geweld naar binnen dringt, spreken we over een woningoverval.

Er zijn globaal drie categorieën babbeltrucs:

- Door iemand die zegt van een bedrijf te zijn;
- Door iemand die sociale motieven heeft;
- Door iemand met een probleem.

1. Bedrijf

Een persoon van een bedrijf belt aan met een smoes. De persoon is gekleed in het uniform van het bedrijf en/of heeft papieren bij zich in de stijl van het bedrijf. Ze kunnen er professioneel, netjes en betrouwbaar uitzien, maar zijn dat dus niet.

Voorbeelden:

- Bezorger van een postbedrijf met een 'pakje' (grote doos of grote envelop); 'Zal ik het pakje even binnen op uw tafel zetten? Het is behoorlijk zwaar en ik wil niet dat u zich vertilt'.
- Bezorger met een grote bos bloemen; 'zal ik ze ook maar meteen in een vaas zetten? Dan hoeft u dat niet meer te doen'.
- Iemand in een (verouderd) politie uniform; 'Politie!'
- Iemand van de bank; 'ik heb een nieuwe bankpas voor u. Die kan ik alleen activeren door uw oude bankpas en pincode in te nemen. Anders kunt u niet bij uw geld'.
- Iemand die zegt van de thuiszorg te zijn (zonder dat u een afspraak heeft); 'Ik vervang uw vaste hulp vanwege ziekte'.
- Iemand van het gas/water/elektriciteitsbedrijf; 'ik kom uw meterstanden noteren; mag ik even in uw meterkast?'.
- Iemand van de woningcorporatie; 'we komen een deurspion in uw deur monteren, mogen we binnenkomen om een gat in uw voordeur te boren?'.
- Iemand van een schoorsteen- of dakdekkerbedrijf: 'ik ben aan het werk op het dak bij uw burens en zie dat uw schoorsteen kapot is. Dat is gevaarlijk voor u. Ik kan uw schoorsteen direct repareren, maar dan moet u wel vooruit betalen' Uiteindelijk zijn er geen werkzaamheden verricht bij de betrokken woningen.
- Iemand die doet alsof hij glazenwasser is en het geld voor het (niet verrichte) werk komt ophalen.

Tip:

- *Onthoud dat medewerkers van een bank, een verzekeringsmaatschappij en zelfs de thuiszorg nooit onaangekondigd aan de deur komen. Zij maken altijd vooraf een afspraak!*
- *Vraag bij twijfel om een legitimatie, ook als hij zegt namens de gemeente, een bedrijf of een instelling te komen. Als men dan nog twijfelt aan zijn goede bedoelingen is het verstandig om - vóórdat de persoon wordt binnengelaten - ter controle te bellen naar het betreffende bedrijf of instantie.*

- *Vraag iemand later terug te komen, zorg dat er dan meerdere mensen in de woning aanwezig zijn.*
- *Personen die zich niet kunnen of willen legitimeren, niet binnen laten. Als men het niet vertrouwt, dan direct de politie bellen via telefoonnummer 112 en het signalement doorgeven van de persoon die aan de deur stond.*
- *Geef nooit uw bankpas en/of pincode af. Ook niet aan medewerkers van de bank of politie.*

2. Sociale motieven

Een of meer personen bellen aan om 'sociale redenen'. Ze doen zich voor als iemand anders (bijv. nieuwe buren, student, etc.). Het zijn vaak jongere mensen, soms kinderen, of vrouwen; mensen waarvan over het algemeen verwacht wordt dat ze geen kwade bedoelingen hebben.

Voorbeelden:

- Een 'nieuwe buurman/-vrouw'; 'Ik ben nieuw in de buurt en vind het leuk om met u kennis te maken. Mag ik even binnenkomen?'
- De 'nieuwe buren' die bij de bewoner de maten wil opnemen (voor de vloer, gordijnen, etc.) omdat hun toekomstige nieuwe woning dezelfde maten heeft.
- Studenten; 'wij hebben een schoolopdracht gekregen waarbij we een ouder iemand moeten interviewen (over: de tweede wereldoorlog, pensioen, ouder worden, etc.). Mogen we u interviewen?'
- Een persoon met een stuk taart (of fruit, of bloemen, of...); 'heeft u zin in een stuk taart? Ik zie zoveel eenzame senioren tegenwoordig en doe graag iets voor de samenleving. Zullen we samen gaan zitten?'
- Collectant; een jongen met kinderpostzegels belt aan. Als de bewoner de portemonnee gaat halen, staan er ineens twee overvallers achter het kind die zich naar binnen dringen.
- In geval een huis te koop staat: iemand komt aan de deur die, zonder makelaar, graag alvast binnen wil kijken ('ik was toch in de buurt', 'de foto's op Funda waren niet duidelijk genoeg').

Tip:

- *Als een collectant onbekend is, deze buiten laten wachten en de deur dicht doen terwijl geld wordt gehaald. Niet de portemonnee mee naar de deur nemen.*

3. Probleem

Iemand belt aan omdat diegene in nood is of een ander probleem heeft; het slachtoffer wordt om hulp gevraagd.

Voorbeelden:

- Iemand in nood: 'er is een ongeluk gebeurd, mag ik met uw telefoon 112 bellen?'
- Iemand van het gas/water/elektriciteitsbedrijf: 'er is een kabel /leiding geraakt bij werkzaamheden hier verderop. Ik moet even in uw keuken kijken om te controleren'.
- Een meisje met pech: 'Mijn fiets is gestolen/heeft een lekke band, mag ik even bij u bellen zodat mijn vader mij komt ophalen?'
- Iemand zonder brandstof: 'De benzine is op en heb geen geld bij me. Kunt u me geld lenen?'

Tip:

- *Als onbekenden 'in nood' aan de deur komen en vragen of ze het alarmnummer mogen bellen, laat ze dan niet binnen, maar bel zelf het alarmnummer.*

KORTOM: DOE NOOIT ZOMAAR OPEN

- *Maak met uzelf de afspraak dat u niet open doet zonder eerst te kijken wie er voor de deur staat. Kijk door het raam, deurspion en gebruik indien aanwezig de intercom.*
- *Doe, voordat u voor een vreemde de deur opent, een kierstandhouder op de deur (stevige variant van een deurbetimmering), zodat niemand de deur kan openen en u naar binnen kan duwen.*
- *Vraag wie de persoon is en wat deze komt doen.*

Aard en omvang woningcriminaliteit

Criminelen hebben het vaak gemunt op geld en andere waardevolle zaken die bewoners in hun huis bewaren. Deze criminelen gebruiken verschillende manieren om de woning binnen te komen en de buit te bemachtigen: door in te breken, door een smoes te gebruiken (babbeltruc) of door de bewoner te overvallen. Hieronder staat meer informatie over deze vormen van criminaliteit en hoe vaak ze voorkomen.

Babbeltruc

Wat is het? Een babbeltruc is een vorm van diefstal, waarbij verwarring gesticht wordt bij het slachtoffer door het gebruiken van een smoes of leugen, waarbij de dader zich al dan niet toegang verschaft tot de woning van het slachtoffer.

Voorbeeld: de dader doet zich voor als ‘de nieuwe buurman’ en stelt voor om samen in de keuken een kopje koffie te drinken. Zonder dat het slachtoffer het merkt, laat de dader een handlanger binnen die geld en andere waardevolle zaken weghaalt.

Hoeveel? Er wordt niet jaarlijks bijgehouden hoeveel babbeltrucs er zijn in ons land. Er wordt geschat dat er jaarlijks 125.000 pogingen zijn van een babbeltruc, waarvan er 25.000 slagen. Veel mensen schamen zich als ze zijn bestolen via een babbeltruc; voor hen is de drempel om melding te maken bij de politie hoger.

Woninginbraak

Wat is het? De officiële definitie van een woninginbraak is “een vorm van diefstal waarbij de dader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft, of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht, door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum”.

Voorbeeld: de bewoners slapen of zijn niet thuis. De inbreker wrikt met een schroevendraaier het achterdeurslot open en gaat naar binnen. Hij pakt autosleutels, een smartphone en geld, en gaat er vandoor.

Hoeveel? In 2014 zijn er 71.100 woninginbraken gepleegd, inclusief pogingen hiertoe. Gelukkig neemt het aantal inbraken de afgelopen paar jaren af.

Woningoverval

Wat is het? Bij een woningoverval gebruikt de overvaller geweld tegen het slachtoffer om de buit (zoals geld of sierraden) te bemachtigen. De officiële definitie van een woningoverval is: “Het met geweld of bedreiging afnemen of afpersen van enig goed, gepleegd tegen personen in een woning (of de poging daartoe).”

Voorbeeld: er wordt aangebeld. Als het slachtoffer de deur opent, wordt de deur direct opengeduwde door de overvaller. De overvaller stormt naar binnen, gooit het slachtoffer op de vloer en vraagt schreeuwend waar het geld ligt. Zodra de overvaller de buit heeft, vlucht hij het huis uit.

Hoeveel? In 2014 waren er 516 woningovervallen. 115 woningovervallen werden gepleegd bij mensen van 55 jaar en ouder. De woningovervallen als geheel en het aantal woningovervallen op ouderen nemen af.

Meer informatie

Wilt u meer lezen over babbeltrucs, woninginbraak en woningovervallen? Hieronder ziet u een aantal leestips.

'Woningovervallen ontmaskerd' - KLPD/ IPOL - januari 2011

In dit onderzoek wordt ingegaan op de aard en de slachtoffers van woningovervallen. Onderzocht is onder andere de wijze van binnentreden door de overvaller, de mate waarin en de wijze waarop het slachtoffer zich verweert. Lees meer over de achtergrond van daders en slachtoffers van woningovervallen in het [rapport 'Woningovervallen ontmaskerd'](#).

'Hoe doen ze het toch? Modus operandi woninginbraak' - DSP groep - november 2009

Er is onderzocht welke werkwijze woninginbrekers vandaag de dag hanteren om een woning binnen te komen en de gewenste buit te bemachtigen. Modus Operandi is daarbij breed opgevat. Zowel het feitelijke binnendringen in de woning was onderwerp van onderzoek, als de keuze van de aan te vallen woning en de omstandigheden daar omheen. Lees meer in het [rapport 'Hoe doen ze het toch? Modus operandi woninginbraak'](#).

'Een gemakkelijke prooi' - Intomart Gfk / Bureau Beke - 2011

Een onderzoek naar slachtofferschap onder de doelgroep 65+. Hierbij wordt onder andere gekeken naar het slachtofferschap van babbeltrucs, ook vergeleken met andere leeftijdsgroepen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de (on)veiligheidsgevoelens van deze doelgroep. Lees meer in het [rapport 'Een gemakkelijke prooi'](#).

Voor meer onderzoeken, feiten en cijfers kunt u terecht op de website van het [Politiekeurmerk Veilig Wonen](#).

Financiële regeling voor slachtoffers

Er zijn diverse regelingen voor slachtoffers van woningcriminaliteit om een financiële tegemoetkoming te krijgen voor de schade die hen is aangedaan en eventueel het bekostigen van de beveiligingsmaatregelen die zijn genomen. Hieronder staan de diverse mogelijkheden.

Subsidieregeling beveiliging na een overval

Wanneer: alleen na een overval

Bedrag: max. €1.000

Waarvoor is het geld bedoeld: het treffen van beveiligingsmaatregelen aan de woning

Organisatie: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Slachtoffers kunnen de behoefte hebben om hun huis beter te beveiligen nadat ze overvallen zijn. Sinds 19 mei 2010 hebben slachtoffers van een overval de mogelijkheid om de kosten van beveiligingsmaatregelen terug te krijgen. Hiervoor heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie een subsidieregeling ingesteld.

De subsidie geldt voor bewoners (maar ook bedrijven) die tussen 1 januari 2010 en 31 december 2015 slachtoffer zijn geworden van een overval. Een overval betekent dat er sprake moet zijn geweest van geweld of van dreiging met geweld. Slachtoffers van een inbraak of diefstal waarbij geen geweld is gebruikt, of niet met geweld is bedreigd, komen niet in aanmerking voor deze subsidie.

Doel van de subsidie is voorkomen dat slachtoffers van een overval opnieuw betrokken raken bij een overval in hun woning of bedrijf.

De aanvraag moet vóór 1 juli 2016 zijn ingediend. Per aanvraag wordt maximaal €1.000 euro vergoed. Het gaat om een subsidie voor preventieve maatregelen, die al zijn uitgevoerd. Te denken valt aan het aanbrengen van verlichting bij de voordeur van de woning, de bevestiging van een kierstandhouder of het aanbrengen van een deurspion.

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven voert de regeling uit namens het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Meer informatie

[Schadefonds Geweldsmisdrijven, subsidieregeling overvallen.](#)

Schadefonds Geweldsmisdrijven

Wanneer: na geweldsmisdrijven, zoals mishandeling of een overval

Bedrag: eenmalig, afhankelijk van het misdrijf en de opgelopen schade

Waarvoor is het geld bedoeld: tegemoetkoming voor letsel en kosten (bijv. medische kosten en verlies van inkomen).

Organisatie: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Slachtoffers van geweld kunnen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven een aanvraag indienen voor een eenmalige uitkering. Dit is een tegemoetkoming voor het letsel (smartengeld) en voor bijvoorbeeld medische kosten of verlies van inkomsten.

Hieronder staat beknopte informatie wanneer slachtoffers in aanmerking komen voor de uitkering. Uitgebreide informatie staat op de website van het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

- Het moet gaan om een ernstig geweldsmisdrijf. Dit is een misdrijf waarbij geweld is toegepast of hiermee is gedreigd. Bijvoorbeeld: lichamelijke mishandeling, diefstal met geweld, bedreiging met een wapen of verkrachting.
- Er is aangifte gedaan (dit helpt wel, maar is niet verplicht).
- Er moet sprake zijn van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Als iemand die de trein nog wil halen in de haast op het perron tegen iemand aanloopt en diegene valt, dan is dat geen opzet maar een ongeluk.
- Het slachtoffer moet door het geweldsmisdrijf ernstig letsel hebben opgelopen. Dit kan lichamelijk of geestelijk letsel zijn, of een combinatie van beide.
- Bovendien mag het slachtoffer niet schuldig zijn aan het misdrijf. Dit betekent dat het slachtoffer geen veroorzaker is geweest of dat hij geen aandeel heeft gehad in het geweldsmisdrijf.
- Het geweldsmisdrijf moet in Nederland - of aan boord van een Nederlands schip of vliegtuig - zijn gebeurd.
- De aanvraag voor de uitkering moet binnen drie jaar na de datum van het geweldsmisdrijf bij het Schadefonds binnen zijn. Er zijn uitzonderingen hierop mogelijk.

Het Schadefonds betaalt een eenmalige uitkering als de schade niet op een andere manier vergoed kan worden, zoals via de dader of een verzekeringsmaatschappij. Slachtoffers kunnen bij het Schadefonds een aanvraag voor een uitkering indienen, ook als ze nog niet weten of ze geld van anderen zullen ontvangen. Slachtofferhulp Nederland biedt slachtoffers ondersteuning bij het indienen van een aanvraag bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Meer informatie

Schadefonds Geweldsmisdrijven: www.schadefonds.nl

Slachtofferhulp Nederland: www.slachtofferhulpnederland.nl

Voegen in een strafzaak

Wanneer: na een strafbaar feit, zoals een overval, inbraak of mishandeling

Bedrag: afhankelijk van de schade die is aangericht

Waarvoor is het geld bedoeld: schadevergoeding

Organisatie: Openbaar Ministerie en Slachtofferhulp Nederland.

Als een bewoner slachtoffer is van een strafbaar feit, en de veroorzaker van de schade is bekend, dan kan de schade vaak verhaald worden op de dader in het strafproces. Deze vordering van de benadeelde partij in het strafproces heet een voeging.

Het Openbaar Ministerie zal het slachtoffer een voegingsformulier toesturen. Hierop geeft het slachtoffer aan welke schade hij heeft, evenals bewijsstukken zoals rekeningen of bonnen. Vervolgens zijn er twee mogelijkheden:

- als de Officier van Justitie de zaak zelf afhandelt, bijvoorbeeld door een transactie, zal hij beslissen over uw schadeclaim.
- als de Officier van Justitie besluit de verdachte te vervolgen, zal de rechter tijdens de zitting uitspraak doen over de schadeclaim. Het toegewezen schadebedrag wordt vaak voor het

slachtoffer geïnd door het Centraal Justitieel Incassobureau. Lukt hen dat niet, dan komt het slachtoffer in bepaalde gevallen in aanmerking voor de voorschotregeling.

Slachtofferhulp Nederland biedt ondersteuning aan het slachtoffer bij het indienen, invullen en onderbouwen van een voeging.

Meer informatie

Slachtofferhulp Nederland: www.slachtofferhulp.nl

Slachtofferloket: www.slachtofferloket.nl

Openbaar Ministerie: www.om.nl

Civiele procedure

Wanneer: na een onrechtmatige daad waardoor schade is ontstaan

Bedrag: afhankelijk van de schade die is aangericht

Waarvoor is het geld bedoeld: schadevergoeding

Organisatie: Rechtbank (sector civiel)

Het slachtoffer kan er voor kiezen een civiele procedure te starten, waarbij de burgerlijke rechter wordt gevraagd om een uitspraak te doen over de schade. Tot een vordering van € 25.000 is hierbij geen advocaat verplicht. Het is echter wel aan te raden juridische ondersteuning in te schakelen. Het slachtoffer moet het toegewezen bedrag zelf (met behulp van een deurwaarder) innen.

Meer informatie:

Juridisch loket: www.juridischloket.nl

Slachtofferhulp Nederland: www.slachtofferhulp.nl

Kierstandhouders

Een goed beveiligingsproduct om oplichters en overvallers buiten de deur te houden is de kierstandhouder.

Er zijn momenteel zeven merken die SKG gecertificeerde kierstandhouders hebben.

- AMI
- AXA
- OXLOC
- INTERSTEEL
- IVANA
- DULIMEX
- DX
- TZUNALI,TT

Kierstandhouders moeten alleen gebruikt worden als er iemand voor de deur staat. Als men de kierstandhouder wil gebruiken als extra slot, betekent dit dat ook familie of hulpverleners, zoals de brandweer, ambulance of zorgmedewerker, niet binnen kunnen komen in geval van nood. Mocht er behoefte zijn aan extra beveiliging van de voordeur, dan zijn SKG-gecertificeerde sloten een betere optie.

Toepasbaarheid

In principe is een kierstandhouder te plaatsen op naar binnen draaiende deuren en houten kozijnen. Echter, niet in iedere situatie is een kierstandhouder te plaatsen. Hieronder staan een aantal situaties waarbij een kierstandhouder lastig te realiseren is. Ook staan er alternatieven.

Situatie	Kierstand-houder?	Toelichting	Alternatief?
De voordeur ligt diep in het kozijn.	Nee	Als uw deur diep in het deurkozijn ligt, zult u waarschijnlijk niet door de deuropening kunnen kijken als de kierstandhouder erop zit. Hierdoor heeft een kierstandhouder weinig meerwaarde.	Zorg voor goed zicht wie voor de deur staat; mocht u helder glas bij de deur hebben, kijk daar dan door, of gebruik een deurspion.
De voordeur ligt niet gelijk met het kozijn (verschil variërend van 0,2 tot 1,6 cm.)	Eventueel	Bij sommige merken is de kierstandhouder alleen te monteren als het kozijn en de deur gelijk vallen. Mocht er een verschil zijn van 0,2 cm tot 1,6 cm dan kunt u bepaalde hulpstukjes bestellen. Bij sommige merken, zoals de AMI- en de DX kierstandhouder, is een verschil tot 1 cm tussen kozijn en deur te overbruggen.	
De voordeur is bijna even breed als de gang	Eventueel	Als de gangmuur direct naast de deur staat, kunt u bij gebruik van een kierstandhouder lastig door de deuropening kijken. Wel kunt u eventueel een identiteitsbewijs aannemen en met de persoon voor de deur praten.	U kunt naast de kierstandhouder ook een deurspion plaatsen, zeker als u geen helder glas in de deur heeft. Zo kunt u toch de persoon voor de deur zien voordat u de deur opent.
U heeft kunststof kozijnen	Nee	De SKG gecertificeerde kierstandhouders zijn niet geschikt voor kunststof kozijnen.	Zorg er in ieder geval voor dat u kunt zien wie er voor de deur staat voordat u de deur

			opent.
U heeft een driepunt-sluiting	Eventueel	Let bij de montage goed op als u de schroeven ter hoogte van het interne mechanisme plaatst. U loopt risico dat de driepunt-sluiting niet meer optimaal werkt.	Plaatsing is veelal wel mogelijk, alleen moet u er wel voor zorgen dat u niet boort en schroeft in onderdelen van de meerpuntsluiting.
U heeft smalle kozijnen	Eventueel	SKG-gecertificeerde kierstandhouders worden vaak met diverse schroeven gemonteerd; daardoor zijn ze zo sterk. Het kozijnstuk kan voor smalle kozijnen wellicht te groot zijn. Bij sommige merken is hier rekening mee gehouden. Zorg ervoor dat u alle bijgeleverde schroeven gebruikt voor het meest optimale effect.	
U heeft een naar buiten draaiende deur	Nee (mogelijk in de toekomst wel)	Sommige SKG-gecertificeerde merken kierstandhouder hebben een variant voor naar buiten draaiende deuren. Let op: deze kierstandhouders hebben niet de inbraakwerende waarde van gecertificeerde sloten en zijn niet getest op drie minuten inbraakwerendheid. Gebruik deze kierstandhouders dus niet om de deur of het raam 's avonds of 's nachts op een kierstand te zetten.	

Werkvormen

De onderstaande werkvormen vergroten de betrokkenheid van de deelnemers bij de bijeenkomst. Bovendien zorgen werkvormen ervoor dat de informatie beter en langer blijft hangen. Meer kennis is een voorwaarde voor het aanzetten tot veranderingen in gedrag.

Vaardigheden leren: rollenspel

In een rollenspel wordt een situatie nagespeeld, zoals een oplichter aan de deur. Het is niet raadzaam om de deelnemers de situatie zelf te laten naspelen. Het kan hen een kwetsbaar gevoel geven. Bovendien geef je als voorlichter een groot deel van de regie van de bijeenkomst uit handen. U kunt collega's vragen om te helpen met het rollenspel of een andere aanwezige van een betrokken organisatie. Bijvoorbeeld: de ene is een bewoner, de ander is een oplichter die aanbelt met een smoes. Speel de situatie na zoals het niet moet (de bewoner laat de oplichter heel gemakkelijk binnen), en zoals het wel moet (de bewoner vraagt goed door, gebruikt een kierstandhouder, etc.). U kunt de deelnemers bij een rollenspel betrekken door hen de acteurs te laten adviseren. Wat moet de 'bewoner' doen? Welke vragen moet hij of zij stellen? Vervolgens passen de acteurs de tips toe.

Een rollenspel moet zeer goed worden voorbereid met de betrokkenen, zeker als de deelnemers in de discussie worden betrokken. Neem hiervoor de tijd: neem alle mogelijke scenario's door en oefen voldoende zodat de acteurs zich thuis voelen in hun rol.

Vaardigheden leren: demonstratie

Met een demonstratie kunt u laten zien hoe bijvoorbeeld een inbreker te werk gaat. Het voordeel van een demonstratie is dat je niet alleen vertelt, maar ook laat zien hoe het werkt. Zo zijn er diverse foto's en filmpjes beschikbaar waarin een crimineel aan het werk is. Of maak zelf foto's van onveilige situaties in de wijk; dat brengt het probleem dichterbij. Vraag de deelnemers wat er mis is met het plaatje.

Op dezelfde manier kunt u foto's van woningen laten zien waar de bewoner goed te werk gaat. Of u laat een filmpje zien van een bewoner die op een goede manier een kierstandhouder of deurspion gebruikt.

Met een demonstratie kunt u bovendien laten zien dat sommige zaken eenvoudiger gezegd zijn dan gedaan, zoals het onthouden van een signalement van een persoon. Bijvoorbeeld: vraag een collega om voorafgaand aan de bijeenkomst zich nadrukkelijk te laten zien aan de deelnemers. Vervolgens verdwijnt de collega. Vraag de deelnemers om een signalement van de collega te geven, terwijl die buiten zicht is. Vraag de collega daarna weer te voorschijn te komen. Klopte het signalement?

Op de website van het Politiekeurmerk Veilig Wonen staan diverse filmpjes waarin o.a. inbrekers laten zien hoe ze te werk gaan, bijvoorbeeld:

[Maak van veilig wonen een goede gewoonte!](#) (lange versie).

Ook staan er filmpjes met voorbeelden hoe het wel moet, bijvoorbeeld: [Film over veiligheid thuis](#). Meer films ziet u op de website van het [Politie Keurmerk Veilig Wonen](#).

Overtuigen: rolmodel

Soms kan het lastig zijn om de deelnemers te overtuigen hoe belangrijk het is om preventieve maatregelen te nemen tegen inbraak, overvallen en babbeltrucs. Sommige mensen kunnen zich ronduit negatief opstellen. Wanneer u deze houding verwacht tijdens een bijeenkomst, is het raadzaam om een sleutelfiguur uit de gemeente of wijk te vragen om tijdens de bijeenkomst vanuit de zaal als rolmodel op te treden. Een sleutelfiguur kan bijvoorbeeld zijn een bekende ondernemer uit de buurt of voorzitter van een bewonersvereniging. Een rolmodel laat het gedrag zien dat vanuit de voorlichting gewenst is en stelt zich positief op. Zo kan de organisator het rolmodel vragen om tijdens de voorlichting positief te reageren op de

preventietips (als het rolmodel daar achter staat natuurlijk). Hierdoor is de kans groter dat de andere deelnemers ook openstaan voor de informatie en tips die worden gegeven. Het is hierbij belangrijk dat de doelgroep zich met het model kan identificeren en dat deze ‘bron’ betrouwbaar wordt gevonden.

Discussie stimuleren

Een discussie met deelnemers maakt een bijeenkomst extra interactief. Hieronder ziet u diverse ideeën hoe u een discussie kunt stimuleren:

- Rode (tegenstanders) en groene kaart (voorstanders): u kunt een discussie prikkelen door de deelnemers op stellingen te laten reageren. Geef alle deelnemers een rode en groene kaart. Per stelling steken ze de ene of de andere kaart omhoog. Dit vormt een mooie opening voor de voorlichter voor een discussie. De deelnemers zien meteen hoe de anderen over de stelling denken. Ook kan de voorlichter direct om een toelichting vragen.
- Afmaakzin: laat de deelnemers zinnen afmaken, zoals: “de beste preventietip vind ik...” of “ik vind het lastig om iets aan preventie te doen, omdat...”. De deelnemer schrijft zijn reactie op, deelt het met zijn of haar buurman in de zaal of deelt het tijdens een plenaire discussie.

Actie na bijeenkomst stimuleren

Naar verloop van tijd verdwijnen de gegevens tips en informatie in de voorlichting meer naar de achtergrond bij de deelnemers. Om actie na de bijeenkomst te stimuleren, staan hieronder een paar tips.

1. Vraag de deelnemers aan het begin van de bijeenkomst om gedurende het programma een actielijstje te maken. Op dit lijstje komen acties te staan die de bewoner wil ondernemen na de bijeenkomst, zoals: “informatie delen met burens en familie”, “kierstandhouder plaatsen”, “voortaan ramen en deuren op slot bij korte afwezigheid”, “PKVW bedrijf bellen”, etc.
2. U kunt ook blanco ansichtkaarten uitdelen onder de deelnemers. Vraag de deelnemers om hun eigen adresgegevens in te vullen, en een preventietip of actie waar de deelnemer graag aan herinnerd wordt. De deelnemers leveren de ingevulde ansichtkaarten bij de organisatie in. Deze stuurt de ansichtkaarten na twee weken op naar de deelnemers. Zo krijgen de deelnemers een leuke reminder van de bijeenkomst in hun eigen handschrift.
3. Een ander alternatief is om de deelnemers te vragen om in hun agenda een datum te noteren. Bijvoorbeeld de datum waarop de deelnemer zich verder gaat verdiepen in het onderwerp, de datum waarop een kierstandhouder of deurspion wordt gemonteerd, etc.

5.2 Formats

UITNODIGING BIJEENKOMST VEILIG WONEN, <PLAATSNAAM> <DATUM>

BEVEILIG UW WONING EN GEEF OVERVALLERS, OPLICHTERS EN INBREKERS GEEN KANS

Geachte heer/mevrouw [naam],

Vraagt u zich weleens af of uw woning goed is beveiligd? Of wat u zelf kunt doen om veiliger te wonen? Kom dan naar de voorlichtingsbijeenkomst over woningovervallen, babbeltrucs en inbraak op [datum] in [locatienaam] in [plaatsnaam]. Een belangrijke bijeenkomst waarin u leert om criminelen buiten de deur te houden!

De deur op slot en de ramen dicht zijn vanzelfsprekende zaken waar u ongetwijfeld goed op let. Maar wat kunt u nog meer doen om veilig te wonen? Op deze [middag / avond] krijgt u tips over hoe u het risico op een inbraak en woningoverval verkleint en hoe u babbeltrucs herkent.

De voorlichtingsbijeenkomst is bedoeld voor [doelgroep, bijvoorbeeld: bewoners uit de wijk ...]. De bijeenkomst wordt georganiseerd door [organisator] in samenwerking met [mede organisatoren] en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV).

Aanmelden

Meldt u zich aan vóór [datum] via [naam, telefoonnummer, e-mailadres].

Programma [voorbeeld]

00.00 uur	Inloop
00.00 uur	Welkom en introductie
00.00 uur	Presentatie: • Wat is een woningoverval, inbraak en babbeltruc? • Hoe vaak komt het voor? • Hoe gaat een overvaller, inbreker of babbeltruc in zijn werk?
00.00 uur	Pauze
00.00 uur	Presentatie: • Wat kunt u zelf doen? • Veilig gedrag in huis • Beveiliging van uw woning
00.00 uur	Afsluiting

Locatie en adresgegevens

[locatie en adresgegevens aanvullen]

[optie:] Actie

Speciaal voor de deelnemers aan deze bijeenkomst heeft [de gemeente / woningcorporatie] een actie georganiseerd. Deelnemers komen namelijk in aanmerking voor [beschrijving actie: bijv. een gratis SKG-gecertificeerde kierstandhouder, gratis beveiligingsproducten, kortingsactie bouwmarkt, PKVW-actie, etc.]

Meer informatie?

Voor meer informatie over deze bijeenkomst kunt u kijken op [internetsite]. Wilt u vast meer weten over het Politiekeurmerk Veilig Wonen dan kunt u kijken op www.politiekeurmerk.nl.
Wij zien uit naar uw aanmelding en uw komst op [datum].

Met vriendelijke groet,

Burgemeester [naam]

Gemeente [naam]

FORMAT PERSBERICHT BIJEENKOMST VEILIG WONEN, <PLAATSNAAM> <DATUM>

VOORLICHTING OVER VEILIG WONEN IN <PLAATSNAAM>

Uit onderzoek blijkt dat senioren vaak slachtoffer zijn van een woningoverval en babbeltrucs. Woninginbraak blijkt een hardnekkig probleem. Daarom heeft <naam organisatie>, samen met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), het initiatief genomen om een voorlichtingsbijeenkomst te organiseren. De bijeenkomst vindt plaats op <datum> in <plaatsnaam>. De deelnemers krijgen informatie over de mogelijkheden om het risico op een overval, inbraak of babbeltruc te verkleinen.

Wat bewoners zelf kunnen doen

Bewoners kunnen zelf het risico op een woningoverval, inbraak en babbeltrucs verkleinen door alert te zijn en veiligheidsmaatregelen te nemen. Met een kleine verbetering aan de woning, zoals het plaatsen van een kierstandhouder, deurspion en goed hang- en sluitwerk, is de bewoner beter beveiligd.

EVALUATIEFORMULIER BIJEENKOMST VEILIG WONEN, <PLAATSNAAM> <DATUM>

1. Voldeed de bijeenkomst aan uw verwachting?

☐ Ja

☐ Nee, want _____

2. Welk cijfer geeft u de bijeenkomst als geheel op een schaal van 1 t/m 10?
(waarbij 10 erg goed is en 1 zeer slecht)

Ik geef de bijeenkomst het cijfer _____

3. Kunt u de informatie en tips die u vandaag heeft gekregen gebruiken in uw dagelijks leven?

☐ Nee, want _____

☐ Ja.

Zo ja, wat gaat u concreet doen?

(vraag 4 alleen beantwoorden als u een kierstandhouder heeft ontvangen)

4. Heeft u de kierstandhouder gemonteerd? Ja / nee

Zo ja, hoe bevalt het? _____

Zo nee, wat weerhoudt u van de montage? _____

NB. ALS HET EVALUATIEFORMULIER IN DE BIJEENKOMST WORDT UITGEREIKT, VRAAG 4 VERVANGEN DOOR DEZE VERSIE:

(vraag 4 alleen beantwoorden als u een kierstandhouder heeft ontvangen)

4. Bent u van plan de kierstandhouder te monteren? Ja / nee

Zo nee, wat weerhoudt u van de montage? _____

5. Heeft u opmerkingen of suggesties naar aanleiding van deze bijeenkomst?

6. Hoe wist u van de bijeenkomst?

[Mogelijke antwoordcategorieën]:

Informatiebrief

Huis aan huis krant

Website gemeente

Digitale nieuwsbrief van de gemeente

Twitter

Facebook

Via via

7. Wilt u samen met politie en gemeente werken aan veiligheid in uw buurt?

Word deelnemer van ... [bijvoorbeeld Burgernet, WhatsApp groep, Waaks].

Vul hieronder uw gegevens in als u nog niet bent aangemeld.

RESULTAAT EVALUATIE BIJEENKOMST VEILIG WONEN, <PLAATSNAAM> <DATUM>

Aantal aanwezige personen: _____

Aantal retour gekomen evaluatieformulieren: _____

1. Voldeed de bijeenkomst aan de verwachtingen

Aantal keer ja: _____

Aantal keer nee: _____

Gegeven uitleg: _____

2. Welk cijfer kreeg de bijeenkomst als geheel op een schaal van 1 t/m 10? (waarbij 10 erg goed is en 1 zeer slecht)

Gemiddeld: _____

Hoogste cijfer: _____

Laagste cijfer: _____

3. Kunnen de bezoekers de informatie en tips gebruiken in hun dagelijks leven?

Aantal keer nee: _____

Gegeven uitleg: _____

Aantal keer Ja: _____

Gegeven uitleg: _____

4. Hebben de deelnemers de kierstandhouder gemonteerd? Of: zijn ze van plan deze te monteren?

Aantal keer ja: _____

Gegeven uitleg: _____

Aantal keer nee: _____

Gegeven uitleg: _____

5. Genoemde opmerkingen of suggesties naar aanleiding van deze bijeenkomst

6. Deelnemers wisten van de bijeenkomst via:

Mogelijke antwoordcategorieën:

Informatiebrief	:
Huis aan huis krant	:
Website gemeente	:
Digitale nieuwsbrief gemeente	:
Twitter	:
Facebook	:
Via via	:

7. Aantal deelnemers dat wil deelnemen aan [bijvoorbeeld Burgernet, WhatsApp groep, Waaks]:

UITWERKING POWERPOINT PRESENTATIE: MAG IK EVEN BINNENKOMEN...?

Dit document hoort bij de PowerPoint presentatie 'Mag ik even binnenkomen...?' en is de inhoudelijke uitwerking van de diverse sheets. Gebruik deze informatie, tips en teksten voor uw eigen verhaal.

Sheet 1 Mag ik even binnenkomen?

Introductie van de spreker en uitleg over de reden / aanleiding voor de bijeenkomst.

Leg uit waarom dit onderwerp zo belangrijk is. Veel mensen in het publiek of mensen uit hun directe omgeving, zullen ooit een inbraak, babbeltroc of zelfs woningoverval hebben meegemaakt. Stuk voor stuk zijn dit ingrijpende gebeurtenissen die invloed hebben op het veiligheidsgevoel van mensen. In deze bijeenkomst wordt meer informatie gegeven over deze vormen van criminaliteit en onveiligheid en hoe mensen zich zoveel mogelijk kunnen beschermen tegen inbraak, babbeltroc of een overval. Het doel is dat mensen zich veiliger voelen in en om hun woning, omdat ze weten wat ze eraan kunnen doen om hun eigen veiligheid te vergroten.

Sheet 2 Programma

Neem het programma door met het publiek. U kunt vertellen dat de bijeenkomst in het teken staat van het zoveel mogelijk voorkomen van woningovervallen, inbraken en babbeltrocs.

1. **Waar gaat het over:** het is belangrijk dat het publiek eerst meer te weten komt over deze vormen van criminaliteit: hoe vaak komt het voor, hoe gaan deze criminelen te werk, bij wie komt het voor en waarom?
2. **Hoe voorkomen:** daarna krijgen ze diverse praktische tips hoe ze de veiligheid in en om de woning kunnen verbeteren. Dat kan door hun eigen gedrag op een paar punten aan te passen en door de woning goed te beveiligen.
3. **Wat als het toch gebeurt:** mocht het nu toch gebeuren dat een ongewenst persoon het huis binnendringt, dan komt tot slot aan bod wat mensen op zo'n moment moeten doen.

Sheet 3 Wat is precies...

Twee voorbeelden van een woningoverval:

- Een vrouw van 76 jaar woont alleen. Een jongeman uit de buurt doet af en toe klusjes voor haar en heeft een sleutel van haar voordeur. Voordat hij met de sleutel binnenkomt, rammelt hij altijd even aan de brievenbus. Deze keer wordt er ook gerammeld. Mevrouw staat in de gang en doet daarom de deur open, in de verwachting die jongen aan te treffen. Er staat echter een wildvreemde voor de deur. Ze wordt direct tegen de muur geduwd en loopt daarbij een botbreuk op. De indringer klemt de vrouw hard tegen de muur en schreeuwt tegen haar 'waar is het geld?'. Door de schrik is de mevrouw haar stem verloren. De indringer slaat haar nog een keer, maar vertrekt uiteindelijk zonder buit.
- Mijnheer en mevrouw Peters zijn eigenaar van een kleine onderneming en wonen in een vrijstaand huis in een buitengebied. De kostbaarheden en dagopbrengst liggen doorgaans in een kluis in de kelder. Bij thuiskomst treffen zij twee inbrekers aan. Ze worden met een pistool bedreigd en opgesloten in een van de kamers. Mevrouw moet de inbrekers laten zien waar de kluis is en wordt daarna weer bij haar man opgesloten. Er wordt daarbij veel gescholden. De insluipers vertrekken na korte tijd met een kleine buit. De volgende ochtend worden ze door de werkster gevonden en vrijgelaten.

Definitie van een woningoverval:

Het met geweld of bedreiging afnemen of afpersen van enig goed, gepleegd tegen personen in een woning (of de poging daartoe). Een woningoverval is een combinatie van diefstal en geweld.

Filmtip: “Overvallen: enorme impact”

Een slachtoffer vertelt over haar ervaringen tijdens een woningoverval en de gevolgen (Bron: Politie Noord-Oost Gelderland).

Link: http://www.youtube.com/watch?v=luVvmqD67X8&feature=player_embedded

Twee voorbeelden van een inbraak:

- Inbrekers komen te weten (via social media, door een stapel post voor de deur, duisternis in huis, etc.) dat de bewoners op vakantie zijn. Via het klappaampje aan de achterkant van het huis komen de inbrekers binnen en nemen diverse juwelen mee. Ze komen hierbij niemand tegen.
- Inbrekers verschaffen zich ‘s nachts toegang tot de woning, als alle bewoners liggen te slapen. Ongemerkt nemen ze de waardevolle spullen mee. Ze komen de bewoners niet tegen en gebruiken geen geweld.

Definitie van een inbraak:

Diefstal waarbij de dader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum.

Twee voorbeelden van een babbeltruc. Iemand belt aan en zegt...

- “Ik ben van de bank en heb een nieuwe bankpas voor u. Die kan ik alleen activeren door uw oude bankpas en pincode in te nemen. Anders kunt u niet bij uw geld”. De nieuwe bankpas blijkt later een vervalsing te zijn en met de oude bankpas wordt de bankrekening van het slachtoffer leeggehaald.
- ... dat ze de nieuwe burens zijn en graag komen kennismaken. Hij stelt voor om in de keukens te zitten. De ‘nieuwe buur’ doet stiekem de voordeur open voor een handlanger. Terwijl het slachtoffer gezellig koffie drinkt, doorzoekt de handlanger de woning en verdwijnt ongezien met de buit. De ‘nieuwe buur’ zegt vriendelijk gedag en verdwijnt, zonder dat de bewoner direct doorheeft dat hij is bestolen.

Omschrijving babbeltruc:

Personen met slechte bedoelingen die met een smoes (bijvoorbeeld door zich anders voor te doen of een zielig verhaal te vertellen) stiekem geld en andere kostbaarheden willen stelen. Er wordt geen geweld gebruikt. Een babbeltruc is een vorm van oplichting.

Meer voorbeelden van een babbeltruc staan in de infosheet *Babbeltruc*.

Soms begint een woningoverval als een inbraak of een babbeltruc. Zodra er geweld gebruikt wordt tegen de bewoner, is er sprake van een overval.

Sheet 4 Ervaringen met...

In dit onderdeel kunt u recente voorbeelden van een overval, babbeltruc of inbraak uit de lokale / regionale pers aanhalen, of het aanwezige publiek vragen naar hun ervaringen. Voorbeelden uit de directe omgeving zorgen voor herkenning bij het publiek. Het zorgt ervoor dat mensen zich meer aangesproken voelen.

Als u een kleine groep publiek treft (bijv. tot 40 personen) zullen mensen sterker geneigd zijn om zelf met voorbeelden te komen, dan bij een groot publiek. Voorwaarde is dat er een veilige sfeer is om met persoonlijke verhalen te komen. Bijvoorbeeld, als u weet dat er pers in de zaal aanwezig is, moet u vooraf een goede afweging maken of u vraagt naar persoonlijke verhalen. Ga mensen vooral niet dwingen. Bereid ook uw reactie voor op het moment dat mensen emotioneel worden door hun verhaal te vertellen, of dat mensen zeer uitgebreid op details ingaan (waar eigenlijk geen tijd voor is).

Sheet 5 en 6 Hoe vaak (landelijk en lokaal)?

Vertel hoe vaak babbeltrucs, inbraken en woningovervallen feitelijk voorkomen. Vertel over de landelijke en (indien beschikbaar) lokale cijfers.

In de infosheet *Aard en omvang woningcriminaliteit* staat meer informatie over inbraken, babbeltrucs en woningovervallen: definities, cijfers en enkele naslagwerken over deze vormen van woningcriminaliteit.

Inbraken en babbeltruc komen veel vaker voor dan woningovervallen. Aan de andere kant is een woningoverval een van de meest ingrijpende vormen van criminaliteit in Nederland. Ook al komt een overval niet zo vaak voor, door de impact ervan is het een groot probleem.

Er zijn ongeveer 7,5 miljoen huishoudens in Nederland. De kans dat een persoon een inbraak, babbeltruc of overval meemaakt, is niet erg groot. Dat is dus goed nieuws. Mocht het toch iemand overkomen, dan heeft een inbraak, een babbeltruc en zeker een woningoverval een grote impact op mensen. Iedereen kent wel iemand die iets dergelijks is overkomen. Dan weten mensen ook wat zo'n voorval met een mens kan doen. Het is dus belangrijk dat het publiek zich bewust is dat er mensen zijn met kwade bedoelingen, en dat ze maatregelen nemen.

Soms gaan mensen erg ver in hun alertheid; ze voelen zich angstig door de verhalen in de krant of uit de buurt, en doen nooit meer de deur open. Ze voelen zich onveilig in huis. Dat is niet de bedoeling van deze bijeenkomst. Gelukkig zijn de meeste mensen nog steeds te vertrouwen. Leg uit dat het niet bedoeling is om mensen bang te maken met deze cijfers, maar een reëel beeld te geven hoe vaak het voorkomt. We willen de mensen helpen met praktische tips, zodat ze zich veilig voelen in hun huis.

Alle inbraken, babbeltrucs en overvallen voorkomen, dat zal helaas niet lukken. Maar de kans aanzienlijk verkleinen dat mensen slachtoffer worden, kan wel. Daar gaat deze bijeenkomst over.

Sheet 7 Bij wie en waarom?

In principe kan een inbraak, een babbeltruc of een overval iedereen overkomen. Uit de politiecijfers blijkt wel dat een paar groepen in het oog springen.

Woningovervallen:

- 28% van de slachtoffers is ouder dan 55 jaar. Overvallers denken dat senioren meer waardevolle spullen in huis hebben, omdat ze meer geld ineens pinnen, bepaalde erfstukken hebben, etc. Ook denken overvallers dat senioren minder weerstand bieden bij een overval en gemakkelijker mensen binnen laten (senioren zouden groter van vertrouwen zijn).
- 17% van de slachtoffers zijn burgers die een eigen bedrijfje hebben, zoals een winkel of café, of een bedrijf aan huis. Sommigen nemen de opbrengst van de dag mee naar huis. Aangezien winkels vaak beter beveiligd zijn dan woningen, kiezen overvallers ervoor om het 'gemakkelijke' doelwit te nemen, dus de woning van de ondernemer. Overvallers volgen de ondernemer mee naar huis, of houden in de gaten op welke dagen de opbrengst meegenomen wordt. Vervolgens slaan ze hun slag.
- 25% van de woningovervallen zit in het crimineel circuit. Dat zijn dus criminelen die elkaar overvallen. Bijv. de ene heeft een goede drugsdeal gedaan, en de ander weet daarvan en gaat de buit ophalen.

Een overvalleur heeft dus altijd een 'buitverwachting'. Dat betekent dat een overvalleur vooral die huizen kiest waarvan hij denkt of verwacht dat er iets te halen valt. Echter in de praktijk valt de buit tegen. Bij woningen van senioren is de gemiddelde buit maximaal 250 euro. Bij 25% van de woningovervallen is er zelfs helemaal geen buit.

Babbeltrucs worden vooral toegepast bij mensen van ouder dan 65 jaar. De verwachting van de oplichters is dat zij beter van vertrouwen en welwillend zijn. Maar ook jongere volwassenen zijn slachtoffer van babbeltrucs. Vaak voelt het onbeleefd om de persoon aan de deur te wantrouwen. Daders maken hier misbruik van.

Inbrekers geven aan weinig voorkeur voor een bepaald type woning te hebben. Het is voor hen belangrijker dat een woning eenvoudig binnen te dringen is en dat ze weten dat er iets te halen valt. Buurten met oude woningen, veel groen en/of slecht verlichte achterpaden zijn volgens de politie kwetsbaarder voor woninginbraak. Een buit zien liggen, een openstaand raam en andere gunstige omstandigheden zijn dus meer bepalend dan wie er woont.

Sheet 8 Hoe gaan daders te werk?

Het is goed te weten hoe overvallers, inbrekers en oplichters precies te werk gaan. Als je weet hoe ze werken en denken, weet je ook hoe mensen zichzelf en hun woning zo goed mogelijk kunnen beschermen. In de volgende drie sheets gaat het over de werkwijze van de daders.

Sheet 9 Hoe gaan overvallers te werk?

Overvallers plegen hun woningoverval liefst 's avonds, omdat dan de kans het grootst is dat er mensen thuis zijn. In de wintermaanden is het bovendien vroeger donker, waardoor mensen slechter zicht hebben op de straat en op wie er voor de deur staat. Overvallers kunnen zo ongezien te werk gaan.

De meeste overvaller komen binnen door gewoonweg aan te bellen. Soms kan een inbraak een overval worden, als een bewoner een inbreker betrapt en de inbreker gebruikt geweld. Soms wordt een bewoner in zijn tuin overvallen als hij terugkomt van boodschappen doen of op bezoek gaat; hij of zij wordt overrompeld. En vooral in het crimineel circuit komt men als kennis binnen.

De mensen denken misschien: "Wie laat er nu een overvaller binnen als hij aanbelt?"

Een overvaller ziet er vaak niet uit als een overvaller. Maar als postbezorger of bezorger van bloemen of andere zaken. Iemand van het gasbedrijf, strak in pak. Of iemand die even het toilet wil gebruiken. Met een smoes of babbeltruc komen dus veel overvallers binnen. Overvallers gaan geraffineerd te werk en maken gebruik van de vooroordelen van mensen. Voor een onbekende vrouw doen mensen sneller open dan bijvoorbeeld voor een onbekende man. Zodra de deur open is, komt de overvaller tevoorschijn.

Sheet 10 Hoe gaan inbrekers te werk?

Ook inbrekers hebben zo hun voorkeuren:

- Ongeveer 80 procent van de inbraken wordt gepleegd door gelegenheidsinbrekers. Als ze een woning zien waar gemakkelijk in te breken is en/of inbrekers zien een mogelijke buit, dan pakken ze hun kans.
- De wintermaanden, van oktober tot eind maart, zijn het populairst bij het inbrekersgilde.
- Vakantieperiodes en feestdagen, als veel mensen niet thuis zijn, zijn ook populair.
- De meeste inbraken vinden overdag plaats; dan is de kans het grootst dat er niemand thuis is. Pieken zijn er in de maand januari en vooral op dinsdag en vrijdag.

Een paar voorbeelden van hoe inbrekers binnenkomen; flipperen, via een openstaand raam, of door een raam of deur te forceren. Een inbreker heeft gemiddeld dertig seconden nodig om binnen te komen.

Filmtip: "Maak van veilig wonen een goede gewoonte".

Het eerste deel laat diverse manieren zien hoe een inbreker binnen kan komen.

* Link (film 10:30 minuten): http://www.politiekeurmerk.nl/keurmerk/voorlichting-en-informatie/films/politie_veilig_wonen_lang

Sheet 11 Hoe gaat een babbeltruc?

Oplichters die babbeltrucs gebruiken, komen meestal bij mensen aan de deur of bij de pinautomaat. Via de telefoon proberen oplichters het ook, alleen slaagt de babbeltruc dan minder vaak.

Aan de deur: het gebeurt regelmatig dat dieven met een smoesje aanbellen en zo een huis binnen weten te komen. Soms vragen ze om een glaasje water of willen ze van het toilet gebruikmaken. Terwijl de bewoner wordt afgeleid, glipt een mededader het huis in.

Meer voorbeelden van babbeltrucs staan in de infosheet *Babbeltruc*.

Bij pinautomaten: Ongemerkt kijkt iemand over de schouder mee om de pincode te achterhalen, bij het pinnen in een supermarkt of bij een pinautomaat. Met een smoes wordt het slachtoffer afgeleid en wordt de portemonnee/pinpas gestolen.

Babbeltrucs zijn er op gericht het slachtoffer uit hun evenwicht te brengen. Ze worden overrompeld door daders met een mooi verhaal of ze geven zich uit voor een medewerker van een betrouwbare instantie. Vaak voelt het onbeleefd om de persoon aan de deur te wantrouwen. Daders maken misbruik van dit vertrouwen en de welwillendheid van slachtoffers. Daders kunnen mannen, vrouwen of zelfs kinderen zijn. Ze opereren vaak met z'n tweeën. Wie eenmaal slachtoffer is, loopt risico opnieuw getroffen te worden.

Sheet 12 Hoe voorkomen?

Nu het publiek weet hoe inbrekers, overvallers en oplichters te werk gaan, is het tijd om hen te informeren wat mensen kunnen doen om zichzelf en hun woning zo goed mogelijk te beveiligen tegen deze criminelen. Er zijn twee mogelijkheden: veilig gedrag in en om het huis, en de woning beveiligen. Daar gaan de volgende sheets over.

Alle inbraken, babbeltrucs en overvallen voorkomen, dat zal helaas niet lukken. Maar de kans aanzienlijk verkleinen dat mensen slachtoffer worden, kan wel.

Sheet 13 Veilig gedrag (1)

Bewoners kunnen zelf veel doen om de kans op een inbraak, woningoverval en babbeltruc zo klein mogelijk te maken. De meeste tips zijn gemakkelijk en kosteloos uit te voeren, door gedrag op een paar punten te veranderen.

U kunt ervoor kiezen om de onderstaande voorbeelden te oefenen met het publiek. Vraag hen bijvoorbeeld wat ze zouden doen op het moment dat er een onbekend persoon aanbelt. Hoe kom je erachter dat het om een betrouwbaar of onbetrouwbaar persoon gaat?

In de infosheet *Werkvormen* staan diverse voorbeelden hoe de betrokkenheid van het publiek bij de voorlichting vergroot kan worden.

Bijvoorbeeld:

- Een groot deel van de woningovervallen en babbeltrucs beginnen bij de voordeur. Het is dus niet verstandig om zomaar de deur open te doen als er wordt aangebeld. De meeste mensen die aanbellen zullen te vertrouwen zijn. Maar een enkeling kan minder goede bedoelingen hebben. Kijk dus eerst wie er voor de deur staat. Dat kan via helder glas bij de deur, een deurspion of kierstandhouder.
- Zoals gezegd gaan oplichters en overvallers geraffineerd te werk. Sommigen hebben zelfs een uniform aan van een bedrijf. Het is goed om altijd iemands legitimatie te vragen, ook als een bezoek van een bepaald bedrijf wordt verwacht. Als mensen twijfelen, kunnen ze er ook voor

kiezen om het bedrijf te bellen om te controleren. In de tussentijd staat het bezoek buiten met de deur dicht.

- Criminelen kunnen mensen ook proberen te overrompelen of bewerken met een zielig verhaal. Mocht iemand aanbellen omdat ze het noodnummer willen bellen, dan kan de bewoner ervoor kiezen om zelf 112 te bellen. Laat ook hier de persoon buiten wachten.
- Als er weinig contant geld in huis is, is er voor de criminelen minder te halen. Doe waardevolle zaken, zoals juwelen, in een kluisje. Het huis wordt zo minder aantrekkelijk voor hen. Mocht het toch tot een overval of inbraak komen, dan is de buit zo klein mogelijk.
- Bij een overval of babbeltruc kan een bankpas (met pincode) buit worden gemaakt. Het is verstandig om regelmatig geld van de betaalrekening naar de spaarrekening weg te sluizen, zodat de buit zo klein mogelijk is.
- Wees voorzichtig met het geven van persoonlijke informatie. Op social media zoals Facebook en Twitter zetten dat de vakantie zo fijn is, of dat een bijzonder erfstuk is geërfd, is niet verstandig. Informatie op internet is openbaar. Een grote doos van een nieuwe tv aan de straat, zegt ook veel. Vertel ook niet via de voicemail dat u op vakantie bent (incl. datum), dat is erg handige informatie voor inbrekers.

Filmtips:

* *Maak van veilig wonen een goede gewoonte.* In het tweede deel van de film worden concrete tips gegeven over veilig wonen, vooral inbraakpreventie.

Link (film 10:30 minuten): http://www.politiekeurmerk.nl/keurmerk/voorlichting-en-informatie/films/politie_veilig_wonen_lang

* *8 tips voor veiligheid thuis.* In deze film worden 8 concrete tips gegeven wat bewoners zelf kunnen doen om een woningoverval of babbeltruc zoveel mogelijk te voorkomen.

Link: <http://www.politiekeurmerk.nl/keurmerk/voorlichting-en-informatie/films/film-over-veiligheid-thuis>

Sheet 14 Veilig gedrag (2)
(vervolg)

- Zorg ervoor dat de woning er bewoond uit ziet, zeker als mensen langere tijd van huis zijn. Vraag burens om post uit het zicht te leggen, gebruik een tijdschakelaar voor het licht, en vraag een buurtbewoner om eventueel hun tweede auto voor de deur / op de oprit te zetten.
- Grote struiken of bomen kunnen het zicht op het huis ontnemen. Inbrekers, overvallers en oplichters kunnen zo relatief ongezien te werk gaan. Hoe meer zicht buurtbewoners en passanten op het huis hebben, hoe onaantrekkelijker het wordt voor criminelen. Houdt groen dus goed bij.
- Haal de sleutel uit de binnenkant van het slot. Inbrekers hebben handige methoden om sleutels die in sloten steken van buitenaf om te draaien. Bewaar de sleutel uit het zicht en in de buurt van de deur of het raam, voor de momenten dat snel het huis verlaten moet worden (bijv. bij brand).
- Als sleutels buiten worden verstopt, is dit vaak op een doorsnee plaats. Onder de deurmat of bloempot. Een inbreker weet dit ook.
- Mochten mensen hun sleutels kwijtraken, of ze worden op straat gestolen, maak het een inbreker niet gemakkelijk door het adres erbij te voegen via een label.
- Maak het de inbreker niet gemakkelijk door ladders of vuilnisbakken binnen handbereik te bewaren.

Sheet 15 Beveiliging van uw woning

Naast kleine aanpassingen in gedrag is het ook mogelijk om de woning (extra) te beveiligen:

- De meeste inbrekers en overvallers staan niet graag in het licht. Zorg daarom voor een goede verlichting bij voor- en achterdeur, bijvoorbeeld met een bewegingssensor en/of tijdschakelaar.

- Goed hang- en sluitwerk op ramen en deuren vertraagt de inbreker. Inbrekers willen graag zo snel mogelijk binnen zijn. Na 3 minuten proberen zonder resultaat, haken de meeste gelegenheidsinbrekers af. Hang- en sluitwerk met het Politiekeurmerk Veilig Wonen is getest op drie minuten inbraakwerendheid.
- Gebruik een deurspion en/of een kierstandhouder (stevige variant van een deurketting) op de voordeur. Op die manier kunnen mensen zien wie er voor de deur staat. Met een kierstandhouder kan ook met de persoon voor de deur gesproken worden. Een kierstandhouder is niet in alle situaties te gebruiken. Een deurspion is op nagenoeg alle materialen te monteren (behalve glas). Nadeel is dat niet met de persoon voor de deur gesproken kan worden.

In de infosheet *Toepasbaarheid kierstandhouder* staan een aantal situaties waarin een kierstandhouder lastig toe te passen is, en alternatieven.

Zijn alle sloten, kierstandhouders e.d. gemonteerd, dan is het belangrijk om het de inbreker of overvaller niet alsnog gemakkelijk te maken. Alle beveiligingsmiddelen moeten ook op de goede manier gebruikt worden:

- Gebruik alle sloten. Sluit ramen en deuren, ook al gaat men maar even de deur uit.
- Zet de kierstandhouder niet automatisch dicht. Bij een noodgeval is het met een kierstandhouder moeilijk om de woning binnen of uit te komen. Zet de kierstandhouder pas dicht als er iemand voor de deur staat. Een kierstandhouder is dus niet bedoeld als extra slot!
- Kijk ook echt door de deurspion of het raam als er iemand voor de deur staat. Open niet vanuit automatisme de deur.

Een erkend PKVW-beveiligingsbedrijf helpt bij het adviseren én goed monteren van de beveiligingsproducten. Kijk op de website van het Politiekeurmerk Veilig Wonen voor het dichtstbijzijnde beveiligingsbedrijf. Deze bedrijven werken met beveiligingsmateriaal dat getest is op inbraakwerendheid.

Sheet 16 Toch een overval...

Ondanks alle maatregelen kan het zijn dat er toch iemand het huis binnendringt. Het is dan, voor de eigen veiligheid, erg belangrijk dat mensen weten wat ze moeten doen.

De politie adviseert om bij overvallen (niet bij inbraak of babbeltrucs) het RAAK-principe toe te passen. De letters RAAK staan voor de eerste letters van de volgende vier tips.

- Rustig blijven: raak niet in paniek, ga niet schreeuwen, blijf zo kalm mogelijk.
- Accepteren: accepteer dat er een overvaller in huis staat en volg de aanwijzingen en bevelen van de overvaller op.
- Afgeven: geef snel het geld en/of de goederen waarom gevraagd wordt.
- Kijk: kijk naar het uiterlijk van de overvaller(s) voor een goed signalement voor de politie.

Voorbeeld: bij een overval of babbeltruc kan de bankpas (met pincode) buit worden gemaakt. Als overvallers dwingen om de pincode te geven, is het niet raadzaam om een valse code te geven. Soms gaat een handlanger de pas en code uitproberen terwijl de overvaller bij het slachtoffer blijft. Als blijkt dat het slachtoffer de verkeerde code heeft gegeven, kan de situatie uit de hand lopen. Het advies om de pincode achterstevoren in te toetsen voor een noodmelding naar de politie, is een fabeltje (meer informatie bij de Nederlandse Vereniging van Banken: www.nvb.nl).

Tip voor de voorlichter:

Doorgaans zullen mensen in eerste instantie negatief reageren op RAAK, vooral op het stuk 'afgeven'. In de infosheet RAAK staat meer informatie over RAAK en argumenten waarom het belangrijk is dat het RAAK-principe wordt toegepast. Dit kan u helpen in uw verhaal.

Sheet 17 Na een inbraak, overval of babbeltruc

Op het moment dat iemand toch slachtoffer is geworden, is het volgende belangrijk om te doen:

- Noteer kenmerken van de dader. Een signalement is lastig te onthouden. Het slachtoffer kan het beste opschrijven hoe de dader(s) eruit zagen. Denk dan aan gezicht, postuur, spraak/accent, kleur en type kleding, littekens en tatoeages. Vooral opvallende kenmerken zijn belangrijk. Hiermee wordt de politie geholpen tijdens de opsporing.
- Noteer het kenteken van het vluchtvoertuig. Ook het merk en de uitvoering is waardevolle informatie voor de politie.
- Bel zo snel mogelijk 112; mogelijk zijn de daders nog in de buurt en kan de politie hen oppakken.
- Ga niet opruimen of schoonmaken. Daarmee wordt mogelijk bewijsmateriaal verwijderd dat waardevol kan zijn voor de politie. Vingerafdrukken of een bepaalde modus operandi (de manier waarop de inbreker, overvalder of oplichter in en om de woning te werk is gegaan) zijn belangrijk om te bewaren.

Zoals gezegd heeft een inbraak, overval of babbeltruc een grote impact op mensen. Vooral emotioneel; mensen voelen zich minder veilig in huis. Ook praktisch moet er van alles geregeld worden, zoals verzekeringen, en er komt wellicht een rechtszaak. De mensen van slachtofferhulp en het slachtofferloket kunnen helpen met advies en emotionele steun.

Wellicht voelt het slachtoffer de behoefte om zijn/haar huis verder te beveiligen.

Op de website van het Politiekeurmerk Veilig Wonen staat informatie wat mensen kunnen doen aan beveiliging van hun woning, evenals de erkende PKVW-beveiligingsbedrijven die dit kunnen doen.

Het is daarnaast goed te weten dat het ministerie van Veiligheid en Justitie een subsidieregeling heeft, die de kosten voor beveiligingsmaatregelen na een overval (dus niet na een inbraak of babbeltruc) teruggeeft.

Tip voor de voorlichter:

Er zijn meer financiële regelingen voor slachtoffers van woningcriminaliteit. In de infosheet *Financiële regelingen voor slachtoffers* staat meer informatie over de mogelijkheden en voorwaarden.

Sheet 18 En u?

U kunt de volgende vragen stellen aan de zaal:

- Is uw huis beveiligd op dit moment? Bent u tevreden hierover?
- Hoe veilig is uw gedrag?
- Wat gaat u doen met de tips die u zojuist hebt gekregen?
- Wat kunt u nog verbeteren aan uw gedrag / beveiliging van uw huis?
- Heeft u zelf misschien nog tips voor de aanwezigen?

Mogelijk dat mensen bij de eerste vraag voorzichtig zijn met hun antwoorden. Ze hebben immers geleerd om niet te loslippig te zijn over wat ze in huis hebben. Dat is dus goed!

Bij de laatste vraag (tips vanuit de zaal) kunnen er leuke en verrassende tips naar voren komen waar u nog niet aan had gedacht. Let echter ook op 'broodje aap'-verhalen, zoals 'de pincode achterstevoren intoetsen waarschuwt de politie'. Zodra u zo'n fabel hoort, vertel dan direct dat deze informatie niet klopt, en geef zo mogelijk een alternatief advies.

U kunt ook stellingen formuleren over woningbeveiliging en hierover in discussie gaan met het publiek. Interactie met het publiek is belangrijk om de informatie goed over te brengen.

In de infosheet *Werkvormen* staan diverse voorbeelden hoe de betrokkenheid van het publiek bij de voorlichting vergroot kan worden.

Sheet 19 Meer informatie

Moedig mensen aan om de gegeven tips en adviezen ter harte te nemen, erover na te denken, toe te passen en te bespreken met mensen in de omgeving (buren, familie).

Er zijn veel tips voorbij gekomen, die ook staan in diverse folders en brochures van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Mogelijk dat er exemplaren aanwezig zijn voor het publiek. Anders kunt u de mensen verwijzen naar de website van het PKVW; daar kunnen mensen de folders gratis downloaden.

Sheet 20 Afsluiting

Sluit de bijeenkomst af op positieve toon, in de hoop dat de aanwezigen nieuwe en nuttige informatie hebben gehoord waarmee ze aan de slag kunnen in en om hun eigen woning. Wijs de mensen ook op de bewonersrubriek van de PKVW-website voor meer informatie en tips.

Geef ook aan bij wie de mensen lokaal terecht kunnen als ze vragen hebben, zoals gemeente, politie / wijkagent of de woningcorporatie. Indien deze organisaties aanwezig zijn in het publiek, stel ze dan even voor.